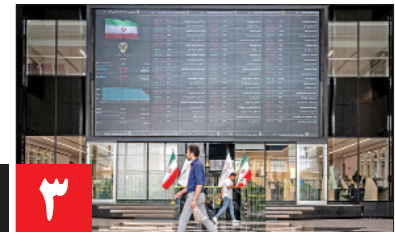

مسیریابی قطار توسعه ریلی

بازگشت بورس به خط تعادل

حمله به زیرساخت‌های پتروشیمی

بازگشت شکوه به سیتی

برق آبی نصف شد

کارشناسان توسعه انرژی خورشیدی را راه‌حل فوری افزایش تولید می‌دانند؛ اما قیمت‌گذاری...

صفحه ۲

شکاف علم و تولید

سال‌هاست که از اتباط دانشگاه و صنعت صحبت می‌شود، اما در عمل این رابطه تقویت نشده...

صفحه ۴

تجارت؛ قربانی پیچیدگی قوانین

در سال‌های اخیر، تعدد و پیچیدگی قوانین و مقررات در حوزه تجارت خارجی به یکی از مهم‌ترین...

صفحه ۶

مسیریابی قطار توسعه ریلی

کریم حسن پور - الگوی سفر در ایران، هنوز به شدت جاده‌محور است. حدود ۸۰ درصد سفرهای داخلی کشور از طریق جاده انجام می‌شود.

جاده‌هایی که در کنار مزایا، هر ساله با هزینه‌های سنگین اقتصادی، زیست‌محیطی و انسانی همراه‌اند. تنها در سال ۱۴۰۳ بیش از ۱۹ هزار نفر در تصادفات رانندگی جان باختند و صدها هزار نفر دیگر مجروح شدند. در این میان، ریل به‌عنوان ایمن‌ترین، پاک‌ترین و به‌صرفه‌ترین شیوه جابه‌جایی، می‌تواند نقش کلیدی در بازتعریف بخشی بنفظام حمل‌ونقل کشور ایفا کند. تجربه کشورهای پیشرو نشان داده که هر واحد سرمایه‌گذاری در حمل‌ونقل ریلی، بازدهی چند برابری در کاهش ترافیک جاده‌ای، مصرف سوخت و آلودگی هوا دارد.

سفر ریلی به دلیل راحتی، ثبات نسبی هزینه و ایمنی بالا، یکی از معیارهای رفاه عمومی در جوامع مدرن محسوب می‌شود. با این حال، سهم ریل از جابه‌جایی مسافر در ایران هنوز کمتر از ۱۰ درصد است. در حالی که نزدیک ۱۵ هزار کیلومتر شبکه ریلی در کشور وجود دارد، هزاران واگن در حال خدمت‌اند و نیروی انسانی متخصص در این بخش فعالیت می‌کند، قطار هنوز برای بخش بزرگی از مردم، نه گزینه نخست، بلکه انتخابی محدود و گاه پرچالش است.

پرسش کلیدی این است که چرا با وجود چنین ظرفیت و مزایایی، سفر با قطار هنوز جایگاه واقعی خود را در ذهن و رفتار مردم ایران نیافته است؟ همچنین چگونه می‌توان با اصلاح سیاست‌ها، ساختارها و خدمات، ریل را از حاشیه تصمیم‌سازی به متن زندگی مردم بازگرداند؟ پاسخ به این پرسش‌ها نیازمند نگاهی چند بعدی است؛ نگاهی که از مرز تحلیل فنی عبور کرده و به رفتار اجتماعی، سیاست‌گذاری اقتصادی و ساختار مدیریتی بخش ریلی نیز توجه کند. در این گزارش، تلاش شده است دلایل کم‌قابلی مردم به سفر ریلی، چالش‌های ساختاری صنعت مسافری و مسیرهای محتمل برای تحول این بخش بررسی شود.

چالش‌های درونی و بیرونی بخش ریلی

بررسی همه‌جانبه چالش‌های درونی و بیرونی بخش ریلی بسیار حائز اهمیت است. عملکرد ضعیف شبکه مسافری تنها ناشی از کمبود سرمایه یا فرسودگی ناوگان نیست، بلکه ریشه در ساختار نهادی، تصمیم‌گیری‌های اقتصادی، سیاست‌های قیمتی، محدودیت‌های فنی و حتی نوع نگاه مدیریتی به ریل دارد. در ادامه، مجموعه‌ای از چالش‌های اصلی صنعت ریلی ایران مرور می‌شود؛ چالش‌هایی که عبور از آنها نه فقط نیازمند بودجه است بلکه به اصلاح ساختار، هماهنگی نهادی، شفافیت تصمیم‌گیری و نگاه بلندمدت نیاز دارد.

فقدان رگولاتور مستقل ریلی

فقدان رگولاتور مستقل ریلی، تداخل وظایف میان بخش‌های مختلف و ضعف هماهنگی نهادی، باعث شده تصمیم‌گیری‌ها کند و بعضاً متعارض باشد.

علیرضا عجمیان، کارشناس ارشد حمل‌ونقل ریلی با اعلام این مطلب در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» توضیح داد: راهکار برطرف‌کردن این معضل تشکیل نهاد تنظیم‌گر مستقل ریلی زیر نظر وزارت راه و شهرسازی برای تفکیک وظایف حاکمیتی و اجرایی و ایجاد توازن میان منافع بخش‌های باری، مسافری و سرمایه‌گذاری است. وی افزود: تقویت جایگاه انجمن صنفی شرکت‌های مسافری ریلی در تصمیم‌سازی‌های کلان راه‌آهن می‌تواند به تصمیم‌گیری یکپارچه در این حوزه کمک کند.

چالش اقتصادی و مالی

به ارتقای ایمنی، آسایش مسافران و صرفه‌جویی در انرژی نیز منجر می‌شود. وی درباره راهکار دوم گفت: احداث خطوط دوم در محورهای پر تردد پیشنهاد می‌شود؛ بسیاری از مسیرهای اصلی مانند تهران-مشهد، تهران-تبریز و بندرعباس-یاقق نیازمند احداث خطوط دوم یا سوم هستند. توسعه این ظرفیت نه‌تنها امکان افزایش تردد قطارها را فراهم می‌کند، بلکه به‌رومندی ناوگان و نظم حرکتی را نیز بالا می‌برد.

عجمیان درباره ارتقای سیستم‌های علامت و کنترل ترافیک نیز توضیح داد: استفاده از فناوری‌های نوین علامت (سیستم‌های الکترونیکی و اتوماسیون ترافیک ریلی) به کاهش خطاهای انسانی، افزایش ایمنی و بهبود مدیریت سیر کمک می‌کند. این اقدام، یکی از الزامات ارتقای سرعت سیر و انطباق با استانداردهای بین‌المللی است.

وی درباره راهکار افزایش تعداد لکوموتیوهای فعال در سیر برای جلوگیری از کمبود توان کشتش و کاهش تاخیر، گفت: در حال حاضر بخشی از لکوموتیوهای کشور به دلیل کمبود قطعات، نبود تعمیرات اساسی یا فرسودگی از مدار خارج شده‌اند. فعال‌سازی این ظرفیت‌ها با برنامه تعمیرات متمرکز و تامین قطعات راهبردی، می‌تواند توان کشتش شبکه را افزایش داده و از تاخیر قطارها جلوگیری کند.

چالش‌های مدیریتی و خدماتی در بخش مسافری

عملکرد بخش مسافری راه‌آهن تنها به کیفیت زیرساخت یا عمر ناوگان وابسته نیست، بلکه تا حد زیادی تحت‌تأثیر نحوه مدیریت شبکه، هماهنگی میان واحدهای عملیاتی و نظام خدمات‌رسانی به مسافران قرار دارد. در سال‌های اخیر، مشکلاتی مانند تاخیر قطارها، ضعف در برنامه‌ریزی سفر، ناهماهنگی میان شرکت‌های بهره‌بردار و کمبود نیروی انسانی متخصص موجب شده تجربه سفر ریلی در بسیاری از مسیرها از سطح مطلوب فاصله بگیرد.

عجمیان در این رابطه گفت: این چالش‌ها ریشه در ساختار مدیریتی و شیوه حکمرانی در بخش ریلی دارند؛ جایی که تعدد تصمیم‌گیران، نبود ارتباط موثر میان واحدهای بهره‌بردار و فنی، و ضعف در نظام نظارت و انگیزش باعث افت بهره‌وری و کاهش کیفیت خدمات شده است. وی افزود: برای بهبود این وضعیت، راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران باید با بازنگری در فرآیندهای مدیریتی، ایجاد هماهنگی نهادی، افزایش شفافیت در تصمیم‌گیری و تقویت آموزش نیروی انسانی، رویکردی یکپارچه به توسعه خدمات مسافری اتخاذ کند.

این کارشناس حمل‌ونقل ریلی درباره عوامل موثر بر تاخیر حرکت قطارها گفت: تاخیر قطارهای مسافری در ایران تنها ناشی از کمبود مسیر یا ظرفیت خط نیست. عوامل متعددی از جمله کمبود لکوموتیوهای آماده‌کار، طولانی‌بودن فرآیند تعمیرات خطوط، تداخل قطارهای باری و مسافری، ضعف در هماهنگی اعزام، ناهماهنگی زمانی بین ایستگاه‌ها و مراکز کنترل ترافیک در این مساله نقش دارند. وی افزود: تاخیرهای مکرر نه‌تنها موجب کاهش اعتماد عمومی به سفر ریلی می‌شود، بلکه بر بهره‌وری ناوگان و رضایت مسافران نیز تأثیر منفی می‌گذارد. راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران باید با مدیریت بهینه ترافیک شبکه، افزایش تعداد ناوگان فعال، تسریع در انجام تعمیرات خطوط و بازنگری در برنامه‌ریزی حرکت قطارها، یک طرح جامع کاهش تاخیر تدوین و اجرا کند. این طرح می‌تواند با بهره‌گیری از فناوری‌های هوشمند کنترل ترافیک و سامانه‌های نظارت لحظه‌ای بر سیر قطارها، اثربخش‌تر شود.

عجمیان ضمن پیشنهاد تشکیل «کارگروه هماهنگی نوسازی ناوگان و مدیریت پیک سفر» گفت: به‌منظور افزایش بهره‌وری در اوج تقاضا (مانند نوروز، تابستان و اربعین) و هماهنگی در بهره‌برداری از ناوگان، پیشنهاد می‌شود کارگروهی تخصصی با محوریت معاونت مسافری راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران و با عضویت معاونت‌های ناوگان، بازرگانی و بهره‌برداری به همراه شرکت‌های مسافری، انجمن صنفی و سازندگان داخلی تشکیل شود. این کارگروه می‌تواند نقش پل ارتباطی بین مدیریت کلان راه‌آهن و شرکت‌های بهره‌بردار را ایفا کند و از موازی‌کاری، اتلاف ظرفیت و تصمیم‌های جزیره‌ای جلوگیری نماید.

وظایف این کارگروه نیز می‌تواند شامل مواردی از قبیل پایش مستمر ظرفیت ناوگان مسافری و وضعیت آماده‌کاری واگن‌ها و لکوموتیوها، برنامه‌ریزی فصلی برای مدیریت پیک تقاضا در ایام خاص، استفاده از واگن‌های زorro، تعمیر شده یا اجاره‌ای در دوره‌های اوج سفر، تسریع بازگشت واگن‌های غیرفعال به مدار بهره‌برداری از طریق اولویت‌بندی تعمیرات و هماهنگی بین شرکت‌های ریلی و معاونت بهره‌برداری برای تنظیم دقیق زمان‌بندی حرکت قطارها باشد.

قیمت‌گذاری دستوری بلیت، بازدهی پایین سرمایه و دشواری تامین مالی، مانع نوسازی ناوگان و ارتقای خدمات شده است. از سوی دیگر، تحریم‌های بین‌المللی واردات تجهیزات و قطعات ریلی را دشوار کرده و وابستگی به منابع داخلی را افزایش داده است.

عجمیان در توضیح این مطلب گفت: یکی از راهکارهای این موضوع اجرای آزادسازی تدریجی نرخ بلیت با نظارت دولت و پرداخت یارانه مستقیم به گروه‌های هدف است. همچنین تامین مالی نوسازی ناوگان از محل صندوق توسعه ملی و بازار سرمایه نیز می‌تواند به توانمندسازی بخش ریلی کمک کند.

وی خاطرنشان کرد: یکی از راهکارها گسترش مدل‌های مشارکت عمومی-خصوصی (PPP) با تضمین بخشی از بازگشت سرمایه است؛ با هدف جذب سرمایه‌گذاری و تسریع اجرای پروژه‌های زیرساختی ریلی، لازم است مدل‌های متنوع مشارکت عمومی-خصوصی توسعه‌یافته و دولت‌پارانه تضمین بخشی از بازگشت سرمایه و حداقل درآمدها، ریسک سرمایه‌گذاران بخش خصوصی را کاهش دهد. این رویکرد می‌تواند موجب پایداری مالی پروژه‌ها و ارتقای بهره‌وری در نگهداری و بهره‌برداری از زیرساخت‌ها شود. این کارشناس ارشد حمل‌ونقل ریلی به‌عنوان راهکار دیگر گفت: از دیگر روش‌ها، حمایت هدفمند از سازندگان داخلی تجهیزات ریلی برای کاهش اثر تحریم‌هاست؛ در شرایط تحریم و محدودیت‌های تامین خارجی، ضروری است سیاست‌های حمایتی از تولیدکنندگان داخلی تجهیزات ریلی (از جمله واگن، لکوموتیو و قطعات یدکی) به‌صورت هدفمند و مبتنی بر کیفیت و بهره‌وری طراحی شود. این حمایت‌ها می‌تواند شامل تامین مالی ترجیحی، تضمین خرید دولتی، انتقال فناوری و توسعه زنجیره تامین داخلی باشد تا اثر تحریم‌ها بر صنعت ریلی به حداقل برسد.

فرسودگی ناوگان و محدودیت ظرفیت خطوط

میانگین عمر واگن‌های مسافری کشور بیش از ۲۵ سال است و این در حالی است که استاندارد جهانی برای خروج واگن‌های مسافری از مدار بهره‌برداری معمولاً حدود ۲۰ سال است. بسیاری از این واگن‌ها با فناوری‌های قدیمی، سیستم تهویه ناکارآمد و سطح ایمنی پایین در حال فعالیت هستند و تعمیرات سنگین مکرر آنها هزینه‌های بهره‌برداری شرکت‌های ریلی را به‌شدت افزایش داده است.

عجمیان با اعلام این مطلب گفت: در کنار آن، بخش قابل‌توجهی از شبکه ریلی ایران تک‌قطعه است؛ به‌ویژه در مسیرهای پرتردد شمال، شمال شرقی و جنوب کشور. این مساله باعث کاهش ظرفیت عبور، ایجاد تاخیرهای متوالی و افت کیفیت خدمات مسافری می‌شود.

وی افزود: از سوی دیگر، پایین‌بودن سرعت سیر در اغلب محورهای ریلی است (در بسیاری از مسیرها کمتر از ۱۰۰ کیلومتر بر ساعت) این موضوع سبب شده زمان سفر با قطار از رقیب جاده‌ای بیشتر باشد. همین عامل، همراه با کمبود لکوموتیوهای فعال، موجب افت جذابیت سفر ریلی نزد مردم شده و تقاضای حمل‌ونقل مسافری را در این بخش محدود کرده است. این کارشناس حمل‌ونقل ریلی ضمن ارائه راهکارهای پیشنهادی برای رفع این معضل گفت: یکی از راهکارها، نوسازی واگن‌ها و لکوموتیوها با تسهیلات کپه‌په‌رو و بازرگانی بلندمدت است؛ دولت و نظام بانکی می‌توانند با طراحی ابزارهای مالی خاص مانند اوراق نوسازی ناوگان یا صندوق توسعه حمل‌ونقل ریلی، زمینه سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در تولید و خرید واگن‌های جدید را فراهم کنند. این اقدام ضمن کاهش هزینه‌های تعمیرات،

بازگشت بورس به خط تعادل

۹ فر حناز نعمتی – بازار سرمایه در سومین هفته از آبان شرایط متفاوتی را نسبت به هفته صعودی گذشته تجربه می‌کند. نوسان نماگرها در حالت منفی و حرکت مجدد به سمت تعادل نشان می‌دهد که این بار از سر بازگشت به روند منفی و رکودی ندارد. بازگشت خریداران به رینگ معاملات در روز گذشته، با وجود اینکه یکشنبه حضور کم‌رنگی از آنان را شاهد بودیم، نشان داد که نماگر اصلی بورس به کف حمایتی ۳۰۱ میلیون واحد واکنش نشان می‌دهد و درصدد حفظ آن است. این سطح اکنون به عنوان مرز روانی مهمی در ذهن فعالان بازار نقش بسته و تداوم واکنش مثبت به آن، می‌تواند به عنوان سیگنالی از پایان فاز اصلاحی اخیر تلقی شود.

اگرچه به باور تحلیلگران، بورس برای یک رشد قوی و قرار گرفتن در روند

بائبات صعودی نیاز به «سوختی قوی» دارد – سوختی از جنس تصمیمات سیاستگذار، بهبود انتظارات و رشد جریان نقدینگی حقیقی – اما بازار در محدوده فعلی نیز افتان و خیزان پیش می‌رود و نشان می‌دهد که حتی اگر این سوخت فعلا نرسد، توان حرکت آهسته و پیوسته را دارد. در واقع، رفتار محتاطانه خریداران و فروشنندگان به نوعی از تغییر فاز هیجانی به سمت واقع‌گرایی حکایت دارد؛ بازاری که می‌کوشد بدون تکیه بر موج‌های خبری کوتاه‌مدت، مسیر خود را با تکیه بر متغیرهای بنیادی بیابد.

دنبال کردن روند معاملات در روز دوشنبه صحنه یک جدال واقعی بین خریداران و فروشندگان را به نمایش گذاشت. در مقاطع مختلف، تعداد سفارش‌های خرید و فروش بارها از یکدیگر پیشی گرفت و ارزش معاملات توانست به بالای ۱۰ همت بازگردد، سطحی که در روزهای گذشته کمتر دیده شده بود. اگرچه جریان خروج پول حقیقی برای دومین روز متوالی تداوم یافت، اما دست بالای ارزش سفارش‌های خرید و افزایش تقاضا در

نکته مثبت این روز، بازگشت ارزش معاملات خرد به بالای سطح ۱۰ همت بود؛ موضوعی که نشان از حضور مجدد خریداران در رینگ معاملات داشت. هرچند شاخص‌ها منفی بودند، اما بازار در وضعیت متعادل‌تری نسبت به روزهای قبل قرار گرفت و خبری از قفل شدن گسترده صف‌های فروش نبود. شتاب افت نماگرها نسبت به روز یکشنبه کاهش یافت و ارزش سفارش‌های خرید با رقم هزار و ۲۳۶میلیارد تومان از ارزش سفارش‌های فروش که حدود ۷۴۰میلیارد تومان بود، پیشی گرفت. این برتری نسبی تقاضا از نگاه برخی تحلیلگران نشانه‌ای از واکنش بازار به کف حمایتی ۳۰۱میلیون واحدی است. بر این اساس، حتی اگر امروز شاهد بازاری صعودی نباشیم، احتمال کاهش شت فشار فروش و تثبیت بازار در سطوح فعلی وجود دارد.

ارزش معاملات دیروز به ۱۲ هزار و ۱۱۹میلیارد تومان رسید که رشد ۵۱ درصدی را نسبت به روز یکشنبه نشان می‌دهد؛ هرچند خروج پول حقیقی به میزان هزار و ۳۵میلیارد تومان همچنان تداوم یافت. بررسی ترکیب معاملات نیز حاکی از جدالی پایاپای میان دو سمت بازار بود. در جریان معاملات، ۷۷ درصد نمادها از مثبت به منفی و ۷۵ درصد از منفی به مثبت تغییر وضعیت دادند؛ رقابتی فشرده که در نهایت به برتری نسبی فروشندگان انجامید. در پایان روز، ۱۲۵ صف فروش در برابر ۷۷ صف خرید شکل گرفت و حدود ۲۶۳ نماد همچنان در صف فروش قفل ماندند. این آمار بیانگر آن است که فشار عرضه هنوز در بازار وجود دارد و انتظار چرخشی ناگهانی در روند کلی شاخص چندنان واقع‌بینانه نیست.

با این حال، بررسی صنایع از زاویه ورود و خروج پول نکات قابل‌توجهی را آشکار می‌سازد. گروه فلزات اساسی که روز یکشنبه در میان صنایع با بیشترین خروج نقدینگی قرار داشت، در دادوستدهای دوشنبه ورق را برگرداند و با جذب ۸۶میلیارد تومان سرمایه، در صدر فهرست ورود پول حقیقی ایستاد. تحلیلگران علت این چرخش را در انتشار شایعاتی جست‌وجو می‌کنند که از توافق جدید میان وزارت صنعت و بانک مرکزی برای عرضه ارز حاصل از صادرات زنجیره معدن و صنایع معدنی در تالار دوم مرکز مبادله خبر می‌دهد.

پس از فلزات، گروه کانه‌های فلزی با جذب ۵۴میلیارد تومان نقدینگی در جایگاه دوم و گروه اطلاعات و ارتباطات با ۰ میلیاردر تومان در رتبه سوم قرار گرفتند. در مقابل، خودروسازان از ابتدای معاملات روز گذشته شرایط مناسبی نداشتند، در نهایت با خروج ۴۲۸میلیارد تومان نقدینگی در صدر صنایع با بیشترین خروج پول ایستادند. پس از آن، گروه بانکی‌ها با خروج ۱۶۰میلیارد تومان و پلایشی‌ها با ۱۲۷میلیارد تومان در جایگاه‌های بعدی قرار گرفتند. در میان صندوق‌های سرمایه‌گذاری، صندوق‌های طلا با ورود ۳۹۳میلیارد تومان نقدینگی بیشترین جذب پول را تجربه کردند. پس از آن، صندوق‌های مختلط با ۷۰میلیسارد تومان و اهرمی‌ها با ۴۸میلیارد تومان در رتبه‌های بعدی قرار گرفتند. در سمت مقابل، صندوق‌های بخشی با خروج ۲۵۱میلیارد تومان، سهامی با ۲۳۲میلیارد تومان و درآمد ثابت با حدود ۵۳میلیارد تومان، بیشترین خروج سرمایه را ثبت کردند. این داده‌ها نشان می‌دهد که بخشی از سرمایه‌گذاران به دنبال پناه‌گرفتن در دارایی‌های امن‌تر هستند، درحالی‌که گروهی دیگر ترجیح می‌دهند در صندوق‌های مبتنی بر طلا یا صندوق‌های ترکیبی بمانند تا از نوسانات تورمی جا نمانند.

اما یکی از خبرهای جذاب بازار در روز گذشته خبر رونمایی از شاخص‌های جدید تا پایان سال بود. مدیرعامل شرکت بورس اوراق بهادار تهران در این باره به رسانه‌ها گفته بود که این شاخص‌ها مبنای طراحی صندوق‌های سرمایه‌گذاری تازه و معیار ارزیابی بازدهی شرکت‌های کوچک، متوسط و بزرگ خواهند بود.

گروه‌های شاخص‌ساز، برخی از تحلیلگران را به بازاری متعادل‌تر و حتی مثبت در روز جاری امیدوار کرده است. در عین حال، نگاه‌ها به تحولات سیاسی و اقتصادی نیز همچنان دوخته شده؛ چرا که هرگونه سیگنال مثبت از سوی سیاستگذار یا کاهش تنش‌های منطقه‌ای می‌تواند این بازگشت نسبی تعادل را به یک حرکت صعودی پایدار بدل کند.

در بازار دوشنبه چه گذشت؟

نماگر اصلی بورس در روز گذشته با افتی ۰۱۱۷ درصدی در محدوده سه‌میلیون و ۱۱۴ هزار واحد آرام گرفت. شاخص هم‌وزن اما افت کمتری را تجربه کرد و با کاهش ۰۷۱ درصدی در سطح ۹۰۴ هزار و ۸۸۴ واحد به کار خود پایان داد. در این روز نمادهای «فارس»، «پارسان» و «پولمت» بیشترین اثر منفی را بر شاخص کل گذاشتند، درحالی‌که «فولاد» توانست با اثر مثبت خود تا حدی از شدت ریزش بکاهد. در میان نمادهای پرتراکش، «مهرگان»، «خودرو» و «خسپا» بیش از دیگر نمادها مورد توجه معامله‌گران قرار گرفتند.

در بازار فرابورس نیز کار با افتی ملایم دنبال شد. شاخص کل فرابورس با کاهش ۰۱۶ درصدی در سطح ۲۷ هزار و ۹۶۰ واحد ایستاد و شاخص هموزن این بازار نیز با افتی ۰۳۱ درصدی در سطح ۱۵۶ هزار و ۲۱۶ واحد آرام گرفت. در این میان، نمادهای «فزر»، «زاگرس» و «هرمز» بیشترین اثر مثبت و «اریا» بیشترین اثر منفی را بر شاخص کل فرابورس داشتند. اما دوشنبه، روز جدال واقعی خریداران و فروشندگان بود؛ بازاری که در آن، سفارش‌های خرید و فروش بارها جای خود را با یکدیگر عوض کردند.

در حالی‌که نرخ دلار آزاد با افت همراه شد، مرکز مبادله ارزی شاهد رشد کم‌سابقه ۰۰۸ درصدی در نرخ توافقی دلار و رسیدن آن به ۷۳ هزار و ۸۱ تومان بود؛ جهشی که از ابتدای سال تاکنون بی‌سابقه است و نشان می‌دهد سیاستگذار پولی با هدف کاهش شکاف میان نرخ‌های رسمی و آزاد، گام تازه‌ای در مسیر تحقق نظام تک‌نرخ‌ی ارز برداشته است. در شرایطی که بازار آزاد ارز در روز جاری با کاهش ۳۳۰ تومانی نرخ دلار همراه بود و از ۱۰۷ هزار و ۹۵۰ تومان به ۱۰۷ هزار و ۶۵۰ تومان مقب‌نشینی کرد، مرکز مبادله ارزی شاهد اتفاقی متفاوت و کم‌سابقه بود. نرخ توافقی دلار در این مرکز با رشد ۰۰۸ درصدی به ۷۳ هزار و ۸۱ تومان رسید که بالاترین سطح از ابتدای سال است؛ رشدی که در مقایسه با میانگین روزانه ۰۰۲ درصدی، یک جهش قابل‌توجه محسوب می‌شود و نشانه‌ای از تغییر جهت سیاست ارزی دولت در مسیر تک‌نرخ‌ی شدن ارز تلقی می‌گردد. بر اساس داده‌های رسمی بانک مرکزی، از ابتدای سال تا ۱۹ آبان ۱۴۰۴، بیش از ۱۶۵میلیارد دلار ارز واردات کالا و خدمات تأمین شده است که از این میزان، حدود ۲۵۶میلیارد دلار به بخش تجارت و بازرگانی تخصیص یافته است. مرکز رشد عمده این ارزها در صنایع حمل‌ونقل و خودرو (با ۵۳٫۲میلیارد دلار)، تجهیزات برق و الکترونیک (۳۰۳میلیارد دلار) و ماشین‌آلات تولیدی (۳میلیارد دلار) نشان می‌دهد که دولت با اولویت‌دهی به بخش‌های مولد و پیشران، در حال هدایت منابع ارزی به سوی توسعه صنعتی است. همچنین داده‌های اخیر بانک مرکزی نشان می‌دهد که تمرکز بر بخش حمل‌ونقل و خودرو می‌تواند زمینه‌ساز احیای بخشی از ظرفیت‌های تولیدی در صنایع وابسته به واردات قطعات و تجهیزات باشد.

کوچک‌های بیگانه بورس

در مقابل، شرکت‌های بزرگ صادرات‌محور یا نمادهای وابسته به کالاهای جهانی، از چنین شرایطی کمتر آسیب می‌بینند یا حتی گاهی منتفع می‌شوند. در دوره‌های افزایش تنش سیاسی، معمولاً نرخ ارز تمایل به صعود پیدا می‌کند و همین امر باعث بهبود درآمدهای ریالی شرکت‌های صادراتی می‌شود. این گروه از نمادها، که وزن بالایی در شاخص کل دارند، توانسته‌اند رشد شاخص را رقم بزنند و در عین حال، تصویری خوش‌رنگ از کلیت بازار ارائه دهند؛ تصویری که در واقعیت، با وضعیت اکثریت نمادها همخوانی ندارد.

جدایی شاخص از بازار

در ظاهر، رشد شاخص کل می‌تواند نشانه‌ای از بهبود عمومی بازار تلقی شود، اما وقتی فقط ۰ درصد از شرکت‌ها بهتر از شاخص عمل کرده‌اند، معنای دقیق‌تر این شاخص تغییر می‌کند. در واقع، شاخص کل بیشتر از آنکه بازتاب‌دهنده «میانگین عملکرد بازار» باشد، نشان‌دهنده وضعیت چند شرکت بزرگ است. این موضوع از سال‌ها پیش در بورس تهران مورد انتقاد فعالان بازار بوده، اما در مقطع فعلی که دامنه نوسان و محدودیت‌های معاملاتی شدت یافته، این شکاف بیش از همیشه آشکار شده است.

به زبان ساده‌تر، رشد شاخص به معنای سودآوری همگانی نیست. بسیاری از سرمایه‌گذاران خرد که در سبب خود سهام متوسط یا کوچک دارند، در حالی شاهد رشد روزانه‌ی شاخص هستند که برتقوی آنها یا ثابت مانده یا حتی کاهش یافته است. این تضاد میان شاخص و تجربه واقعی سرمایه‌گذاران، یکی از عوامل اصلی بی‌اعتمادی کنونی به بازار به شمار می‌رود. اخیراً بورس تهران اعلام کرده، که احتمالاً شاخص‌های جدیدی را برای صندوق‌ها و نمادهای کوچک یا شاخص سهامداران خرد را طراحی خواهد کرد که احتمالاً این نوع از شاخص‌ها معیار بهتری را برای سنجش عملکرد بازار ارائه خواهند کرد.

هزینه‌های پنهان احتیاط

کاهش دامنه نوسان و سایر محدودیت‌های معاملاتی اگرچه در ظاهر با هدف کاهش نوسان و حفظ ثبات بازار اعمال می‌شوند، اما در باطن هزینه‌های سنگین به همراه دارند. یکی از مهم‌ترین این هزینه‌ها، کاهش عمق بازار و تضعیف نقش کشف قیمت است. در بازاری که قیمت‌ها به سختی می‌توانند تغییر کنند، انگیزه معامله‌گران برای خرید و فروش نیز کاهش می‌یابد. در نتیجه، حجم معاملات پایین می‌آید و ارزش معاملات روزانه به سطحی می‌رسد که نمی‌تواند مبنای تحلیلی برای روند کلی بازار باشد. به طوری که با وجود رشد بازار، همچنان ارزش معاملات در سطوح ۱۲ تا ۱۵همتی قرار دارند. در صورتی که با بازگشایی دامنه نوسان این اعداد می‌توانند به بالای ۳۰همت در روزهای خوب بازار افزایش یابد.

در چنین فضایی، سرمایه‌گذاران حقوقی و صندوق‌های بزرگ که قدرت نقدشوندگی بالاتری دارند، می‌توانند با حجم‌های محدود، روند قیمتی را در نمادهای سنگین‌تر هدایت کنند. نتیجه این موضوع، پدیدآمدن بازاری است که ظاهر آن مثبت است، اما بدنه‌ی آن در رکود فرو رفته است. ادامه‌ی این وضعیت در میان‌مدت می‌تواند به از بین رفتن اعتماد عمومی و خروج سرمایه‌گذاران حقیقی از بازار منجر شود؛ رخدادی که پیش‌تر نیز در مقاطع مشابه تجربه شده است.

احتیاط و انتظار

بورس و بانک

روزنامهٔ ۳ مارزاققتصاد

یکشنبه ۱۶ فروردین ۱۴۰۵ه‍.ش | شماره ۸۸۶
www.marzeghtesad.ir

♥ سال درخشش شوینده‌ها

صنعت شوینده در سال جاری برخلاف سال‌های گذشته وضعیت پایدارتر و همین‌طور بهتری از منظر رشد سودآوری و درآمد پست‌تر گذاشته است. از منظر تولیدات طی هفت ماه ابتدای امسال، میزان تولیدات شوینده‌ها ۱۷ درصد نسبت به مدت مشابه افزایش‌یافته و نزول تولیدات سال گذشته این صنعت جبران شده‌است.

از منظر درآمدی نیز ۸۴درصد به فروش صنعت شوینده طی هفت ماهه ابتدای امسال افزوده شده‌است، بااین حال به‌دلیل نرخ‌گذاری دستوری حاشیه سود صنعت شوینده به‌رغم رشد قابل‌توجه مقادیر تولید و درآمد طی سال جاری همچون میانگین تاریخی در سطح ۲۲درصد ثابت باقی‌مانده‌است، ماهیت مصرفی و همیشگی این محصولات باعث شده‌است تقاضا نسبتاً ثابت باقی بماند و این صنعت در میان نوسانات شدید صنایع دیگر مانند پتروشیمی و فلزات، عملکردی مقاوم‌تر از خود نشان دهد. اصلی‌ترین چالش‌های صنعت شوینده تأمین ارز ماده‌اولیه این صنعت است. از آنجا که نرخ‌گذاری این صنعت در سایه دستوری صورت می‌گیرد، وارداتی بودن بخشی از ماده‌اولیه صنعت شوینده می‌شود تا افزایش نرخ ارز مستقیماً بر درآمد و سودآوری صنعت اثر بگذارد.

جبران عقب‌ماندگی تولیدی

بررسی مقادیر تولیدی شرکت‌های شوینده بازار سرمایه نشان می‌دهد که در ۱۳سال گذشته به‌طور میانگین در هر سال ۲۵هزار و ۵۸۵تن محصول از طریق تولیدکنندگان این حوزه به چرخه تولید درآمده است و میانگین در هر سال ۳درصد به تولیدات در هر سال افزوده شده‌است. در سال ۱۴۰۳ میزان تولیدات این‌ گروه روند نزولی به خود گرفته‌است. در این سال مجموع تولیدات شرکت‌های شوینده بورس تهران با کاهش ۶درصدی نسبت به سال ماقبل به ۷۵۲هزار تن نزول یافته‌است.

در سال جاری خصوصاً سه‌ماهه دوم سال وضعیت تولیدات صنعت شوینده اوضاع بهتری را تجربه کرده‌است. طی تابستان امسال میزان تولیدات این گروه با رشد ۳۶درصدی نسبت به سال ماقبل به ۳۲۷هزار تن افزایش یافته‌است. در هفت ماه نخست امسال تولیدات شرکت‌های شوینده بورسی ۴۹۶هزار و ۴۴تن به ثبت رسید که در قیاس با هفت ماه ابتدای سال گذشته ۱۷درصد بهبود یافته‌است. بیشترین میزان رشد مقادیر تولیدات این صنعت مربوط به شرکت «پاکشو» است. این شرکت در هفت ماهه امسال مجموعاً ۴۷درصد به تولیدات خود افزود و ۱۸۵ هزار و ۷۷۱تن محصول به چرخه تولید درآورد.

چالش بزرگ صنعت شوینده

نوسانات نرخ ارز در سال‌های اخیر به مهم‌ترین عامل فشار بر صنعت شوینده تبدیل شده‌است. وابستگی بالای این صنعت به واردات مواد اولیه‌ای مانند سورفکتانت‌ها، اسانس‌ها و افزودنی‌های شیمیایی، باعث شده هر تغییر در قیمت دلار مستقیماً هزینه تولید را افزایش دهد. رشد نهای ارز، به‌ویژه برای شرکت‌های کوچک‌تر که توان مالی و نقدینگی محدودی دارند، حاشیه سود را به‌شدت کاهش داده است. در مقابل، شرکت‌های بزرگ‌تری همچون پاکسان و شپاکسا با استفاده از قراردادهای بلندمدت تأمین مواد اولیه، تنوع‌بخشی به سبد محصولات و افزایش بهر‌ورزی در خطوط تولید، تا حدودی از اثر نوسانات ارزی کاسته‌اند. همچنین بخشی از شرکت‌ها با تمرکز بر صادرات و درآمدهای ارزی تلاش کرده‌اند فشار افزایش هزینه‌ها را جبران کنند، اما چالش ارزی تنها به واردات مواد اولیه محدود نمی‌شود.

سیاست‌های قیمتی دولت و تورم داخلی نیز شرایط را برای تولیدکنندگان دشوارتر کرده‌است، درحالی‌که هزینه‌های انرژی، حمل‌ونقل و نیروی کار افزایش یافته، کنترل‌های قیمتی اجازه انتقال کامل این هزینه‌ها به مصرف‌کننده را نمی‌دهد، به‌همین دلیل، بسیاری از تولیدکنندگان برای حفظ سودآوری ناچار به افزایش بهر‌ورزی، کاهش هزینه‌های غیرضروری و بازرگانی ساختار تولید خود شده‌اند. در مجموع، بی‌ثباتی ارزی همچنان تهدیدی جدی برای صنعت شوینده محسوب می‌شود. ثبات نرخ ارز، دسترسی آسان‌تر به منابع ارزی بـرای واردکنندگان و شفافیت در سیاست‌گذاری قیمتی، از دید کارشناسان بازار، مهم‌ترین پیش‌شرط‌های تداوم رشد و سودآوری این صنعت به‌شمار می‌روند.

درپچه‌ای نوبه بازار‌های منطقه‌ای

در سال‌های اخیر، بازارهای منطقه‌ای به یکی از محورهای اصلی رشد صنعت شوینده ایران تبدیل شده‌اند. شرکت‌های این حوزه با درک محدودیت‌های تقاضای داخلی و تأثیر سیاست‌های کنترلی دولت بر قیمت‌گذاری، نگاه خود را به سمت کشورهای همسایه معطوف کرده‌اند؛ کشورهایی که هم از نظر فرهنگی و الگوی مصرف، نزدیکی قابل‌توجهی به بازار ایران دارند و هم ظرفیت بسالایی برای جذب محصولات شوینده ایرانی از خود نشان داده‌اند. رشد تقاضا در بازارهایی چون عراق، فیلیپین، سوریه و کشورهای حاشیه خلیج فارس فرصت تازه‌ای برای توسعه صادرات فراهم کرده‌است. برندهایی مانند شپاکسا و پاکسان طی دو سال گذشته با سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های صادراتی، افزایش تولید محصولات باکیفیت متناسب با استانداردهای منطقه و حضور فعال در نمایشگاه‌های بین‌المللی، توانسته‌اند سهم خود را در بازارهای هدف گسترش دهند.

روزنامه در اقتصاد

یکشنبه ۱۶ فروردین ماه ۱۴۰۵ • شماره ۸۸۶

www.marzeghtesad.ir

▼ رویایابی یا واقعیت؟

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات روز گذشته در جلسه بررسی اجرای سال اول برنامه پنج ساله هفتم در مجلس، از رشد قابل توجه پوشش شبکه فیبر نوری خبر داد و اعلام کرد که تاکنون حدود ۸میلیون خانوار تحت پوشش این شبکه قرار گرفته‌اند و هدف‌گذاری شده تا پایان سال ۱۰ میلیون خانوار به فیبر نوری متصل شوند.

با این حال کارشناسان شبکه تاکید دارند که تحقق این وعده‌ها تا حد زیادی به اجرای پروژه سوآپ و جایگزینی کابل‌های مسی با فیبر نوری بستگی دارد و بدون آن فاصله زیادی میان وعده‌های اعلام شده و اتصال واقعی کاربران وجود خواهد داشت.

وعده‌های روی زمین مانده

ستار هاشمی، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات، اخیراً در جلسه بررسی و نحوه اجرای سال اول قانون برنامه ۵ ساله هفتم در مجلس، از رشد قابل توجه در پوشش شبکه فیبر نوری خبر داد؛ با این حال بررسی آمارها نشان می‌دهد که شکاف معناداری میان پوشش زیرساختی و اتصال واقعی کاربران وجود دارد. بر اساس گزارش‌های رسمی تاکنون حدود ۸میلیون و ۶۹ هزار خانوار تحت پوشش فیبر نوری قرار گرفته‌اند. اما در مقابل سهم کاربران فعال متصل به سرویس فیبر نوری بسیار پایین است؛ برای نمونه گزارش شده است که کمتر از ۵ درصد از کل مشترکان اینترنت ثابت کشور از فناوری FTTH (فیبر تا خانه) استفاده می‌کنند.

گزارش‌های رسمی در این باره نیز نشان می‌دهد کشور تا رسیدن به برنامه هفتم توسعه فاصله زیادی دارد؛ بر اساس اهداف برنامه هفتم باید از سال ۱۴۰۳ تا ۱۴۰۸ سالیانه به طور متوسط ۴میلیون اتصال در کشور ایجاد شود و این در حالی است که مطابق آخرین گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس در ابتدای سال ۱۴۰۳ و شروع برنامه هفتم پیشرفت حدود ۳۱۷ هزار سرویس گیرنده فیبر نوری وجود داشته که این میزان تا اواسط آذر ۱۴۰۳ به حدود ۲۹۱ هزار سرویس گیرنده رسیده است؛ روندی که نشان می‌دهد در طول ۹ ماهه سال اول اجرای برنامه هفتم توسعه تنها حدود ۷۲ هزار اتصال جدید در کشور گرفته است.

این وضعیت نشان می‌دهد که اگرچه زیرساخت‌ها به سرعت در حال گسترش هستند، اما تبدیل آنها به سرویس واقعی برای کاربران نهایی با چالش‌هایی جدی مواجه است. به عنوان مثال گزارش‌ها نشان می‌دهند که در برخی شهرها پوشش فیبر نوری بالا است، اما کاربران با موانعی مثل هزینه بالا، دشواری نصب یا نبود انگیزه اپراتورها برای ترغیب کاربران مواجه‌ند. در مناطق روستایی نیز وضعیت چندان متفاوت نیست؛ درحالی که اعلام شده است روزانه «بیش از پنج روستا» به شبکه ملی ارتباطات متصل می‌شوند، اما هنوز بسیاری از روستاها از دسترسی پایدار به اینترنت پرسرعت برخوردار نیستند و بخش قابل توجهی از پوشش اعلام شده صرفاً جنبه اسمی دارد. سعید سوزنگر، کارشناس شبکه، در خصوص اظهارات وزیر ارتباطات به «دنیای اقتصاد» می‌گوید: «مساله سوآپ اگر واقعا اتفاق بیفتد می‌توان گفت بخش زیادی از آنچه وزیر ارتباطات ادعا می‌کند قابل تحقق خواهد بود، اما فاصله زیادی میان ایده تا اجرای واقعی پروژه وجود دارد. به‌ویژه پروژه‌های که قرار است کابل‌های مسی جمع‌آوری و شبکه به فیبر نوری تبدیل شود. به جز اجرای این پروژه در دیگر نقاط وجود ندارد که بتوان حتی به نزدیکی عدد اعلام‌شده رسید.» او معتقد است که در حال حاضر بیش از یک میلیون مشترک روی شبکه فیبر نوری فعال هستند و اینکه بخواهند این رقم را ظرف چهار یا پنج ماه باقی‌مانده از سال، هشت تا نه برابر کنند واقع‌بینانه نیست و شرایط فعلی چنین ظرفیتی را نشان نمی‌دهد. او اضافه می‌کند: «حتکه مهم این است که در دولت قبل یعنی در دوره وزارت پیشین تمرکز بیشتر بر توسعه پوشش منطقه‌ای بود. یعنی تلاش می‌شد مناطق بیشتری از نظر فنی تحت پوشش قرار بگیرند و شریان‌های اصلی فیبر کشیده شود، اما در عمل اشتراک‌فروشی انجام نمی‌شد و سرویس به کاربر نهایی ارائه نمی‌شد. در آن زمان اپراتورها و شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات به ازای هر پورت پارانه‌ای از دولت دریافت می‌کردند، اما این پرداخت‌ها توجیه اقتصادی کافی برای اپراتورها ایجاد نمی‌کرد تا همان مناطق تحت پوشش را به سرویس واقعی برای کاربران تبدیل کنند.» سوزنگر توضیح می‌دهد که در نهایت تجهیزات کاربری نصب نشد، FTTB (فیبر به ساختمان) یا FTTH برای مشترک‌ها به اجرا درنیامد و سرویس واقعی ارائه نشد. در نتیجه اکثر شرکت‌های سرویس‌دهنده در بسیاری از مناطق پوشش داشتند، اما وقتی با آنها تماس می‌گرفتم، می‌گفتند نه صرف نمی‌کند مگر اینکه یک ساختمان پنجاه واحدی باشید تا برایتان فیبر بکشیم؛ در مواردی هم گفته می‌شد تا زمانی که فیبر نوری آماده شود، بیایید فلازا از سرویس اینترنت می‌سیم یا مودم استفاده کنید. یعنی به جای اتصال واقعی سرویس موقت ارائه می‌شد.

بنابراین اگر وزارت ارتباطات نتواند سوآپ حساب باز کرده باشد ممکن است به نحوی به عدد اعلام‌شده نزدیک شود، اما در غیر این صورت تحقق آن آمار بیشتر شبیه یک شوخی است تا واقعیت.» کارشناسان همچنین تاکید می‌کنند که تحقق وعده‌های وزارت ارتباطات تنها در صورتی امکان‌پذیر است که زیرساخت‌های فنی با نیازهای واقعی کاربران هم‌راستا شوند. سرمایه‌گذاری‌های لازم انجام و موانع اجرایی و اقتصادی برای اپراتورها و کاربران رفع شود. در غیر این صورت اختلاف میان پوشش زیرساختی و اتصال واقعی کاربران همچنان به عنوان چالش جدی در مسیر توسعه شبکه فیبر نوری باقی خواهد ماند.

شکاف علم و تولید

۶ بیتا حسن پور – صنایع به منظور کاهش هزینه‌های تولید، ارتقا، نوآوری و جذب نیروی کار ماهر نیازمند ار تباط با دانشگاه هستند. تولید دانش و تربیت نیروی ماهر هم بر عهده دانشگاه است.

دانشجویان در حال کارگاه آموزشی در دانشگاه خوارزمی

سال‌ها است که از ارتباط دانشگاه و صنعت صحبت می‌شود، اما در عمل این رابطه تقویت نشده است. صنعتگران می‌گویند ارتباط قاعده‌مندی بین دانشگاه و صنعت وجود ندارد و وضعیت فعلی مطلوب نیست. آنها می‌گویند اگر دانشگاه‌ها خروجی قابل قبولی ارائه دهند حاضر به صرف هزینه برای تقویت این پیوند هستند. فعالان اقتصادی با اشاره به صنایعی که ارتباط خوبی با دانشگاه برقرار کرده‌اند، از لزوم تغییر رویکردها صحبت می‌کنند و می‌گویند دانشگاه و صنعت باید نسبت به یکدیگر باور داشته باشند. یک اسناد دانشگاه نیز با مروری بر وضعیت فعلی و واقعیت‌های صنایع و دانشگاه‌ها در کشور، ساختار این دو بخش را عامل شکاف بین آنها می‌داند و می‌گوید تا زمانی که تحولات بنیادین رخ ندهد، در بر همین پاشنه می‌چرخد و بخش صنعت و دانشگاه هر کدام جداگانه به روزمرگی خود ادامه می‌دهند.

در همسن رابطه، علی اصغر جمعی‌ا، عضو هیات نمایندگان اتاق ایران در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» گفت: رابطه سیستماتیک بین دانشگاه و صنعت وجود ندارد. هرچند رابطه عملیاتی چندانی هم وجود ندارد، با این حال ارتباط صنعت و دانشگاه نسبت به سال‌های گذشته بسیار تفاوت کرده و این ارتباط بهتر و بیشتر شده است. این روند حتی در حوزه گردشگری و کشاورزی نیز مشهود است. جمعی‌ا توضیح داد: اسناد دانشگاه با صنایع همکاری دارند، اما هنوز ارتباط بین صنایع و دانشگاه‌ها در قالب تفاهنامه‌ها ایجاد نشده است. با وجود اینکه ارتباط بین این دو بخش تقویت شده، اما رابطه بین دانشگاه و صنعت همچنان مطلوب نیست. فعالان اقتصادی

کارگاه آموزشی در دانشگاه خوارزمی

ایران به آسیای میانه

پیش‌نیاز رشد و توسعه صنعت

علی نقیب، عضو هیات نمایندگان اتاق ایران نیز در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» گفت: ارتباط دانشگاه و صنعت یک نیاز همیشگی است. در کشورهای توسعه‌یافته نوآوری و تحقیقات از طرف دانشگاه ارائه می‌شود و صنعت آن را تبدیل به محصول نوآورانه و ارزش آفرینی می‌کند. نقیب افزود: ارتباط بین دانشگاه و صنعت در کشور سال‌ها است وجود دارد. اما چون ساختار مشخص و هدفمندی وجود ندارد، در بعضی موارد مشکل ایجاد می‌شود و برخی پروژه‌ها نیمه تمام و ناقص می‌ماند. وی ادامه داد: به دلیل اینکه رابطه سیستماتیک بین دانشگاه و صنعت وجود ندارد و شاید دانشگاه به وظایف خود آگاه نباشد، صنعتگر تصور می‌کند اگر برای تقویت این ارتباط هزینه کند، سرمایه‌گذاری نکرده و به یک هزینه از دست رفته تبدیل می‌شود. متأسفانه این نگاه‌ها باعث شکل‌گیری وضعیت فعلی شده است.

عضو هیات نمایندگان اتاق ایران گفت: ارتباط بین صنعت و دانشگاه به رشد و توسعه صنعت در کشور منجر می‌شود. تحقق ارتباط بهتر بین این دو بخش نیازمند ساختار و هدفمندی است و باید از حالت‌های نامدین فاصله گرفت. در این زمینه می‌توان از کشورهای موفق در این حوزه الگوبرداری کرد و با توجه به مزیت‌های نسبی که ما در کشور داریم بسیار بهتر می‌توانیم نتیجه بگیریم.

لزوم تغییر ساختار دانشگاه

وحید ششاقی شهری، عضو هیات علمی دانشگاه خوارزمی در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» می‌گوید: دانشگاه‌ها با همان الگوهای ۵۰ سال گذشته مسیر را ادامه می‌دهند. هنوز این اتفاق رخ نداده که نهاد دانشگاه در کشور ما هم‌سو با صنعت، تحولات روز و فناوری در سطح جهان عمل کند. نظام دانشگاهی ما مبتنی بر حفظیات، نمره‌دهی و مدرک‌گرایی، مقاله‌محوری و ارتقای اسنادان حرکت می‌کند. درحالی‌که نظام نوین دانشگاهی باید خود را با انقلاب صنعتی سوم و چهارم در حوزه نانو فناوری، هوش مصنوعی، انقلاب ژنتیک و تحولات صنعتی نوینی که در حال رخ دادن است هم‌راستا کند. ششاقی شهری توضیح داد: نظام دانشگاهی باید با حرکت به سمت مساله‌محوری خود را مهیای حل مسائل کشور کند. از ساختار فعلی که مبتنی بر مقاله‌محوری و مدرک‌گرایی است باید عبور کنیم. نظام دانشگاهی باید مهارت و اندیشه‌ورزی در دانشجویان ایجاد کند و متناسب با تحولات روز فناوری عمل کند. تحقق این موضوع نیازمند یک دگرگونی اساسی در نظام دانشگاهی است. نظام فعلی با مولفه‌های کنونی نمی‌تواند خودش را با صنعت هم‌راستا کند.

نظام صنعتی کهنه و فرسوده

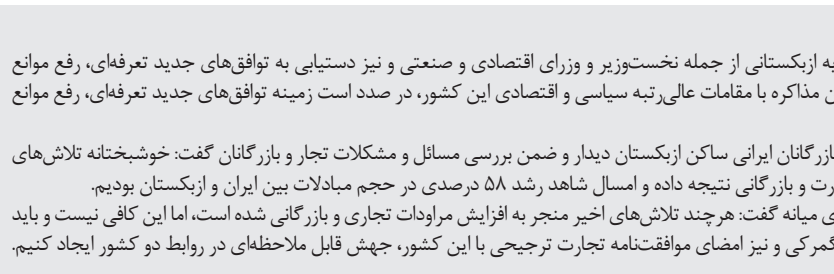
ششاقی شهری در ادامه گفت: البته نباید یک‌طرفه به این موضوع نگاه کرد، یک جاده دوطرفه است. از یک طرف در ساختار دانشگاه مشکل داریم و نهاد دانشگاهی ما نسبت به تحولات شتابان جهان عقب مانده است. از طرف دیگر متأسفانه نظام صنعتی ما هم کهنه و فرسوده است. ساختار صنعتی ما با انقلاب صنعتی سوم و چهارم فاصله زیادی دارد. بخش خصوصی حاکم نیست و شاهد یک نظام صنعتی دولتی و شبیه دولتی و غیررقابتی هستیم. عضو هیات علمی دانشگاه خوارزمی تصریح کرد: در بخش صنعت مسائل بنیادین داریم و نهاد دانشگاه هم فرسوده شده است. هیچ‌گونه ارتباط و زبان مشترکی بین این دو بخش ایجاد نشده و رابط‌های شکل نگرفته است.

وی گفت: برای عبور از مولفه‌های نظام دانشگاهی قدیمی نیاز به دگرگونی اساسی داریم. مولفه‌های نهاد دانشگاهی باید بر پایه مساله‌محوری، مهارت‌آفرینی و کارآفرینی و متناسب با تحولات فناوری روز شکل گیرد. این اتفاق باید توسط وزارت علوم و شورایی عالی انقلاب فرهنگی رخ دهد، اما متأسفانه این نهادها توان اصلاحات نهادی و ساختاری در نظام علمی کشور را ندارند و از این سمت حرکت نمی‌کنند. اهداف در حد شعار بیان می‌شود، اما در عمل چیلن ملموسی مشاهده نمی‌شود. ششاقی شهری تصریح کرد: نظام صنعتی ما با بهره‌برداری بیشتر از تولید می‌شود. نظام صنعتی نادریم که طالب دانشگاه‌ها باشند. وقتی نظام صنعتی مبتنی بر رقابت باشد، به دنبال علم و تکنولوژی و دانش می‌گردد و وقتی که کهنه، غیررقابتی و دولتی باشد رغبتی برای اینکه به سمت علم و فناوری حرکت کند ندارد.

ارتباط اجباری

این استاد دانشگاه بیان کرد: در نظامات صنعتی کشورهای پیشرفته، تیم تحقیق و توسعه آنها مداوم کار می‌کند. اگر یک روز این تیم که مرکز تحول و نوآوری صنعت است متوقف شود، آن صنعت عقب می‌افتد. آنها باید به طور مستمر هم‌راستا با تحولات روز حرکت کنند تا بتوانند در نظام رقابت جهانی باقی بمانند. به همین دلیل ناچار هستند که به دنبال دانش و فناوری باشند. در نظام صنعتی که شرایط غیر رقابتی حاکم است، مدیران چندان طالب ادبیات روز دانش جهانی نیستند. دانشگاه‌ها هم متاع ارزشمندی برای عرضه ندارند و صنایع با نگرش کهنه خود پیش می‌روند. بنابراین هم دانشگاه و هم صنعت مشکل دارند و این ارتباط شکل نمی‌گیرد. حتی اگر این ارتباط شکل بگیرد، به اجبار است.

ششاقی شهری در پایان تاکید کرد: هم نظام علمی منسوخ شده هم نظام صنعتی مبتنی بر بخش خصوصی و رقابت نیست. کسانی که از ارتباط دانشگاه و صنعت صحبت می‌کنند، صحبت‌های شعارگونه و نمادین مطرح می‌کنند. ۴۰ سال است که این شعارها بیان می‌شود، اما در عمل اقدامی انجام نمی‌شود. باید هر دو بخش طالب علم باشند و محصولات خدماتی برای عرضه به یکدیگر داشته باشند. در حال حاضر نه دانشگاه می‌تواند خدمات خوبی ارائه کند و نه نظام صنعتی ما رقابتی و طالب علم است.

سیدمحمد اتابک وزیر صنعت، معدن و تجارت با هدف مذاکره با مقامات بلندپایه ازبکستانی از جمله نخست‌وزیر و وزرای اقتصادی و صنعتی و نیز دستیابی به توافق‌های جدید تعرفه‌ای، رفع موانع گمرکی و تسهیل مرادوات تجاری، به تاشکند سفر کرده است. وی در این سفر ضمن مذاکره با مقامات عالی‌رتبه سیاسی و اقتصادی این کشور، در صدد است زمینه‌توافق‌های جدید تعرفه‌ای، رفع موانع گمرکی و تسهیل مرادوات تجاری را فراهم کند.

به گزارش وزارت صمت اتابک در محل سفارت جمهوری اسلامی ایران با تجار و بازرگانان ایرانی ساکن ازبکستان دیدار و ضمن بررسی مسائل و مشکلات تجار و بازرگانان گفت: خوشبختانه تلاش‌های سفیر جمهوری اسلامی ایران، وزارت صمت و مجموعه نهادهای مرتبط با حوزه تجارت و بازرگانی نتیجه داده و امسال شاهد رشد ۵۸ درصدی در حجم مبادلات بین ایران و ازبکستان بودیم. وزیر صمت با اشاره به نقش و اهمیت کشور ازبکستان، به‌عنوان حلقه اتصال آسیای میانه گفت: هرچند تلاش‌های اخیر منجر به افزایش مرادوات تجاری و بازرگانی شده است، اما این کافی نیست و باید به سرعت با رفع برخی موانع، به‌ویژه در حوزه حمل‌ونقل ریلی و جاده‌ای، مشکلات گمرکی و نیز امضای موافقت‌نامه تجارت ترجیحی با این کشور، جهش قابل ملاحظه‌ای در روابط دو کشور ایجاد کنیم.

انتظارات تولید از «کیش اینوکس ۲۰۲۵»

سیاستگذار دنبال کند و تضمین دهد که مصوبات و پیشنهادهای مطرح‌شده در فضای این رویداد، مسیر اجرایی و پیگیری مشخصی پیدا کنند.» او اظهار کرد: «اتاق می‌تواند واسطه‌ای موثر در ترویج مشارکت عمومی-خصوصی (PPP)، تقویت شفافیت حاکمیت شرکتی، و فراهم آوردن ابزارهای تامین مالی مناسب برای پروژه‌های تولیدی باشد. نه صرفاً اعلام‌حضور، بلکه تعهد عملی برای تحقق آنچه امروز مطرح می‌کنیم.» نایبرئیس اتاق ایران الزامات تبدیل شعار به واقعیت را در جریان تامین مالی و جذب سرمایه، تشریح کرد و گفت: «اول، دغدغه تولید باید در مرکز تصمیم‌ها قرار گیرد. تامین مالی صرفاً یک هدف نیست؛ ابزاری است تا تولید قابلیت رقابت و مقیاس‌پذیری پیدا کند. دوم، شفافیت و حاکمیت شرکتی الزام‌اند. سرمایه‌گذار داخلی و خارجی به اطلاعات قابل اتکا و آینده‌پذیر نیاز دارد. سوم، دسترسی SMEها به بازار بدهی و سرمایه باید اولویت‌دار شود و طراحی سازوکارهای عملی برای کاهش هزینه تامین مالی بنگاه‌های

تور نجات از آلودگی

مازندران از استان‌های جذاب برای سفر یک‌روزه است. گشت در بیلاق فیلیند و تماشای پدیده اقیانوس ابر، حدود ۲ ساعت دامنه‌گردی در شیب ملایم در مراغ فیلیند و یک وعده صبحانه، جزو برنامه‌های این تور است که هزینه آن به ازای هر توریست به یک‌میلیون و ۷۰۰ هزار تومان می‌رسد. این تور با اتوبوس ۴۴ نفره انجام می‌شود. تور دیگری به مقصد همین استان به ازای هر گردشگر یک‌میلیون و ۶۰۰ هزار تومان هزینه دارد. این تور هم با اتوبوس ۴۴ نفره انجام می‌شود و در برنامه‌های آن پیاده‌روی در جنگل‌های هیرکانی، گشت جنگل‌های بلیران، مشاهده تنگ تاریخی شهرداری، پیاده‌روی در بازر قدمی رشت، مشاهده مرداب سراوان و یک وعده صبحانه جزو برنامه‌های این تور است. شهر قزوین هم مقصدی جذاب برای یک تور یک‌روزه به حساب می‌آید. این تور به ازای هر توریست یک‌میلیون و ۴۰۰ هزار تومان هزینه دارد. این تور با اتوبوس ۴۴نفره انجام می‌شود و در آن برنامه‌هایی نظیر گشت در قزوین، پایتخت شاه طهماسب صفوی، خیابان تاریخی سهپه، دیدن کردن از حمام فخر، سردر عالی قاپو، دروازه تهران، عمارت کلاه فرنگی (موزه خوشنویسی قزوین)، حسینیه امینی‌ها، گشت‌زنی در مجموعه تاریخی کاروانسرای سعدالسلطنه و یک وعده صبحانه گنجانده شده است.

استان مرکزی و شهر تفرش دیگر مقصد توره‌ای یک‌روزه هستند. هزینه این تور به ازای هر گردشگر به یک‌میلیون و ۵۰۰ هزار تومان می‌رسد و حمل‌ونقل آن با اتوبوس ۴۴نفره انجام می‌شود. گشت کوتاه باغ‌های روستای طاد، دیدن کردن از شهر زیرزمینی تفرش، مجموعه تاریخی شش ناو، آتشکده کیوران و یک وعده صبحانه جزو برنامه‌های این تور است.

هوای تهران آلوده است، ساکنان پایتخت هر صبح که برای رفتن به سر کار به سمت شمال شهر نگاه می‌کنند اثری از کوه‌ها نمی‌بینند؛ آنها در میان انبوهی از دود و آلودگی گم شده‌اند. خبری از بارش‌های پاییزی هم نیست و مسوولان از وخیم شدن وضعیت سدها و شروع جیره‌بندی آب می‌گویند.

در این شرایط سفر به منطقه‌ای که هوای پاک دارد می‌تواند در تغییر روحیه ساکنان این شهر اثرگذار باشد. با این حال در آبان تعطیلات مناسبی نداریم و خبری از به سرانجام رسیدن تعطیلات دو روزه هم نیست. در این شرایط پیشنهاد ما سفری یک‌روزه در آخر هفته است. این سفر می‌تواند در بازایی انرژی برای شروع هفته کاری و تغییر روحیه خانواده‌ها موثر باشد.

خوشبختانه آژانس‌های گردشگری در سال‌های اخیر، این نیاز را به خوبی تشخیص داده و انواع و اقسام توره‌ای یک‌روزه را در برنامه‌های سفرشان گنجانده‌اند. هزینه این تورها از یک‌میلیون و ۴۰۰ هزار تومان به ازای هر گردشگر شروع شده و تا ۲میلیون و ۱۰۰ هزار تومان افزایش می‌یابد. به این ترتیب یک خانواده سه نفره بین ۴میلیون و ۲۰۰ هزار تا ۶میلیون و ۳۰۰ هزار تومان بایستی برای این سفر هزینه کند.

استان اصفهان یکی از مقاصد این توره‌ای یک‌روزه است. این تور به ازای هر گردشگر ۴میلیون و ۱۰۰ هزار تومان هزینه دارد و حمل‌ونقل آن با اتوبوس ۴۴ نفره انجام می‌شود.گشت‌زنی در کویر ابوزید آباد، پیاده‌روی بر روی تپه‌های شن روان ابوزیدآباد، دیدن کردن از شهر زیر زمینی «لویی»، یک وعده صبحانه و یک وعده ناهار جزو برنامه‌های این تور است.

حمله به زیر ساخت‌های پتروشیمی

کلیلا جلیلودن – در ادامه روند فزاینده و نگران کننده تشدید تنش‌های ژئوپلیتیک در سطح منطقه‌ای و بین‌المللی، که طی ماه‌های اخیر ابعاد پیچیده‌تری به خود گرفته و از حوزه‌های صرفاً سیاسی و نظامی فراتر رفته و به عرصه‌های اقتصادی و زیرساختی کشیده شده.

بر اساس گزارش منابع رسمی، مجتمع‌های پتروشیمی فجر ۱ و ۲، بوعلی سینا، امیرکبیر، رجال و بندر امام از جمله اهداف این حمله بوده‌اند. در این میان، اصابت به تأسیسات حیاتی شرکت فجر انرژی خلیج‌فارس، به‌عنوان تأمین‌کننده اصلی برق و بخار منطقه، نقطه بحرانی این رخداد محسوب می‌شود. از کار افتادن توربین‌های این مجموعه، به قطع کامل برق در منطقه ویژه انجامیده و عملاً تمامی واحدهای تولیدی را از مدار خارج کرده است.

اهمیت این حمله صرفاً به دلیل گستره جغرافیایی یا خسارات فیزیکی آن نیست، بلکه از آن جهت حائز اهمیت ویژه است که یکی از حساس‌ترین نقاط شبکه تولید، تأمین و صادرات محصولات پتروشیمی کشور را نشانه گرفته است؛ نقطه‌ای که اختلال در آن می‌تواند اثرات زنجیره‌ای و چندلایه بر کل اقتصاد ملی بر جای بگذارد. منطقه ویژه پتروشیمی ماهشهر به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین‌هاب‌های صنعتی ایران، نه‌تنها محل استقرار دهها مجتمع تولیدی بزرگ است، بلکه به‌عنوان یک مرکز حیاتی در اتصال زنجیره ارزش از تأمین خوراک تا صادرات محصولات نهایی ایفای نقش می‌کند.

حملات صورت‌گرفته که به‌طور مستقیم چندین مجتمع کلیدی پتروشیمی و به‌ویژه زیرساخت‌های حیاتی تأمین انرژی و بوتیلیتی منطقه را هدف قرار داد، عملاً نشان‌دهنده تغییر رویکرد در نوع تهدیدها علیه اقتصاد ایران است. در این الگو، تمرکز بر نقطه‌ی است که بیشترین وابستگی متقابل را در شبکه صنعتی دارند؛ به‌گونه‌ای که آسیب به یک بخش، بتواند کل سیستم را دچار اختلال کند. از این منظر، هدف قرار دادن زیرساخت‌های پشتیبان نظیر تأمین برق و بخار، بیش از تخریب واحدهای تولیدی، دارای اثر گذاری راهبردی است.

توقف موقت فعالیت

پیامدهای اولیه این حملات، از جمله اختلال در روند تولید، توقف موقت فعالیت برخی مجتمع‌ها، و ایجاد وقفه در زنجیره صادرات، تنها بخشی از تبعات کوتاه‌مدت این رخداد به‌شمار می‌رود. در سطحی کلان‌تر، این حادثه رنگی خطری جدی

اجرای طرح ملی بهینه‌سازی مصرف انرژی

طبق گزارش وزیر نفت در مجلس «تحقق اهداف برنامه هفتم توسعه نیازمند تأمین حدود ۱۹۰میلیارد دلار منابع مالی است.» محسن پاک‌نژاد اعلام کرد؛ در سال‌نخست اجرای این برنامه (۱۴۰۳)، تنها ۵۵میلیارد دلار تأمین شده که این رقم فقط معادل ۲۲درصد از ۲۷میلیارد دلار پیش‌بینی شده‌است.

با این حال به گفته وی رشد ارزش‌افزوده استخراج نفت و گاز کشور طبق اعلام مرکز آمار، ۶۲٫۲درصد بوده که فراتر از رشد اقتصادی ۳۵درصد کشور در سال۱۴۰۳ بوده‌است.

روز گذشته نئستی علنی در مجلس شورای‌اسلامی به‌منظور بررسی و ارزیابی نحوه اجرای مسائل‌اول قانون برنامه پنج‌ساله‌هفتم توسعه برگزار شد. وزیر نفت در این نشست به ارائه گزارش عملکرد وزارت نفت در اجرای قانون برنامه هفتم توسعه پرداخت. محسن پاک‌نژاد اظهار کرد: در راستای اجرای این برنامه، با همکاری و هماهنگی کامل ناظران اجرایی و مالی که از سوی شورای‌عالی راهبری برنامه و بخش‌های تخصصی سازمان برنامه‌بودجه معرفی شده‌بودند، برنامه عملیاتی و برش سالانه اهداف کمی تدوین و تکالیف مربوطه در قالب ۲۶کلان‌پروژه طبقه‌بندی و به‌مجریان آنها در بدنه عملیاتی و ستادی وزارتخانه ابلاغ شد. وی با اشاره به تدوین آیین‌نامه‌های اجرایی مربوط به تکالیف وزارت نفت طبق برنامه هفتم توسعه تصریح کرد: مسوولیت تدوین ۸آیین‌نامه اجرایی بر عهده وزارت نفت بود که همه آنها در زمان‌بندی لازم تهیه و به تصویب هیات‌وزیران رسید. درخصوص تهیه ۱۴آیین‌نامه دیگر نیز با همکاری سایر دستگاهها در دست اقدام و در فرآیند اخذ تصویب‌نامه هیات‌وزیران هستند.

افزایش معنادر صادرات نفت‌خام و میعانات در نیمه نخست ۱۴۰۴

وزیر نفت با بیان اینکه در اجرای ماده قانون برنامه هفتم توسعه که دستیابی به رشد سالانه ۵۹درصدی را برای بخش نفت در نظر گرفته‌است، با وجود محقق‌شدن تنها ۲۲درصد منابع مالی در سال۱۴۰۳، رشد ارزش‌افزوده استخراج نفت و گاز کشور بر اساس اعلام مرکز آمار در این سال ۶۲٫۲درصد بود که فراتر از رشد اقتصادی ۳درصدی کل کشور بوده‌است، افزود: در ۶ماهه نخست سال۱۴۰۴، کمیّت و مقدار صادرات نفت‌خام و میعانات گازی کشور، رشد معناداری نسبت به مدت مشابه پارسال (۱۴۰۳) داشته‌است.

پاک‌نژاد با اشاره به اینکه طبق تکلیف بند «ب» ماده۱۴ برنامه هفتم توسعه، حساب سرمایه‌گذاری نفت و گاز ایجاد و در سال۱۴۰۳، بیش از ۲۹هزار میلیاردتومان از سوی شرکت‌های ملی نفت و گاز ایران به آن واریز شد؛ گفت: تمام مبالغ واریزی به این حساب به اجرای طرح‌های صنعت نفت اختصاص یافته که البته بسیار کمتر از نیازمندی این صنعت است. وی با بیان اینکه بخشی از این منابع، قبل از واریز به‌حساب سرمایه‌گذاری نفت و گاز، از سوی سازمان امور مالیاتی یا سازمان هدفمندسازی برای تأمین بارانه برداشت شده که چیزی حدود ۵۱هزار میلیاردتومان بوده‌است، بیان کرد: امسال نیز تاکنون ۵۶هزار میلیاردریال به‌حساب سرمایه‌گذاری نفت و گاز واریز و در طرح‌های اولویت‌دار سرمایه‌گذاری

برای امنیت انرژی کشور و پایداری منابع درآمد ارزی به‌صدا در آورده است؛ به‌ویژه در شرایطی که صنعت پتروشیمی به‌عنوان یکی از اصلی‌ترین جایگزین‌های درآمدهای نفتی، نقش محوری در تأمین ارز و حفظ تعادل اقتصادی ایفا می‌کند. از سوی دیگر، این حمله را می‌توان نشانه‌ای از ورود به مرحله‌ای جدید از «جنگ اقتصادی زیرساخت‌محور» دانست؛ مرحله‌ای که در آن رقابت‌ها و تقابل‌ها نه در خطوط مقدم نظامی، بلکه در بطن زیرساخت‌های حیاتی، مراکز تولیدی و گلوگاه‌های صادراتی شکل می‌گیرند. در چنین شرایطی، هرگونه اختلال در این زیرساخت‌ها می‌تواند پیامدهایی فراتر از حوزه صنعت و حتی در سطح ثبات اقتصادی و اجتماعی کشور به همراه داشته باشد.

بر ای اساس، رخداد ماهشهر را باید فراتر از یک حادثه مقطعی یا یک حمله محدود تلقی کرد؛ این واقعه، نمادی از افزایش سطح پیچیدگی تهدیدها علیه اقتصاد ایران و هشداری جدی نسبت به ضرورت بازتعریف راهبردهای حفاظت از زیرساخت‌های حیاتی کشور است. اهمیت این موضوع زمانی دوچندان می‌شود که بدانیم بخش قابل‌توجهی از ظرفیت تولید، ارزش‌آفرینی و صادرات کشور در همین مناطق متمرکز شده و هرگونه آسیب به آن‌ها، می‌تواند به‌سرعت به سایر بخش‌های اقتصادی تسری یابد.

ستون اصلی اقتصاد

در مجموع، آنچه در صبح ۱۵ فروردین در ماهشهر رخ داد، نه‌تنها یک حمله به چند مجتمع صنعتی، بلکه تلاشی هدفمند برای تحت فشار قرار دادن یکی از ستون‌های اصلی اقتصاد ایران بود؛ تلاشی که پیامدهای آن، نیازمند بررسی دقیق، تحلیل چند بعدی و اتخاذ تدابیر فوری و راهبردی در سطوح مختلف تصمیم‌گیری است.

شرکت فجر انرژی خلیج فارس، که از آن به‌عنوان «قلب تپنده بوتیلیتی منطقه» یاد می‌شود، از سال ۱۳۷۷ با هدف تأمین زیرساخت‌های حیاتی برای مجتمع‌های پتروشیمی تأسیس شد و نقش آن در پایداری تولید، غیر قابل جایگزین است. اختلال در این مجموعه، معادل توقف زنجیره تولید در دهها واحد صنعتی وابسته تلقی می‌شود؛ رخدادی که نشان می‌دهد هدف حمله، نه صرفاً تخریب فیزیکی، بلکه ایجاد اختلال سیستماتیک در کل اکوسیستم صنعتی منطقه بوده است. در پی این حملات، بنا بر اعلام کمیته شرایط اضطراری منطقه ویژه اقتصادی پتروشیمی، تمامی نیروهای انسانی از واحدهای صنعتی تخلیه شده‌اند. همچنین گزارش‌ها از مجروح شدن دست‌کم پنج نفر حکایت دارد. با این حال، مسوولان تأکید کرده‌اند که تا این لحظه، خطر زیست‌محیطی جدی متوجه شهرهای اطراف نیست و نیروهای امدادی، آتش‌نشانی و تیم‌های HSE در حال مهار شرایط هستند.

اهمیت منطقه ویژه اقتصادی پتروشیمی ماهشهر، فراتر از یک قطب صنعتی معمولی است. این منطقه با وسعتی حدود ۲۶۰۰ هکتار و استقرار ۲۱ مجتمع تولیدی با ظرفیت اسمی ۲۶میلیون تن، حدود ۴۰ درصد از ظرفیت تولید محصولات پتروشیمی کشور را در خود جای داده است. موقعیت استراتژیک آن در ساحل خلیج فارس و دسترسی به آب‌های آزاد از طریق خور موسی، در کنار اتصال به شبکه ریلی بین‌المللی، این منطقه را به یکی از مهم‌ترین‌هاب‌های صادراتی ایران تبدیل کرده است.

مجتمع پتروشیمی بندر امام به‌عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده زنجیره‌های الفینی، اروماتیکی و کلر-الکالی کشور، نقشی کلیدی در تأمین خوراک صنایع پایین‌دستی و صادرات محصولات با ارزش افزوده بالا ایفا می‌کند. محصولات این مجتمع، از اتیلن و پروپیلن گرفته تا پلی‌اتیلن و بنزین پیرولیز، ستون فقرات بسیاری از صنایع داخلی و بازارهای صادراتی را تشکیل می‌دهند. در کنار آن، مجتمع پتروشیمی بوعلی سینا به‌عنوان یکی از مهم‌ترین تولیدکنندگان محصولات اروماتیکی، سهم قابل‌توجهی در صادرات بنزن، پارازالین و سایر مشتقات شیمیایی دارد. این محصولات نه‌تنها در صنایع داخلی، بلکه در بازارهای جهانی به‌عنوان مواد اولیه حیاتی شناخته می‌شوند. پتروشیمی امیرکبیر نیز با تولید گسترده پیریمرا، به‌ویژه انواع پلی‌اتیلن، یکی از بازیگران کلان بازارهای داخلی و صادراتی محسوب می‌شود. همچنین پتروشیمی رجال با سبد متنوعی شامل بیش از ۱۰۰ محصول، نقش مهمی در تکمیل زنجیره ارزش و پاسخگویی به نیازهای صنایع مختلف ایفا می‌کند.

فروش ۲۹میلیارد دلاری

حمله به چنین مجموعه‌ای، عملاً به‌معنای هدف قرار دادن یکی از اصلی‌ترین منابع تأمین ارز کشور است. صنعت پتروشیمی ایران در سال‌های اخیر، به‌ویژه در شرایط محدودیت‌های نفتی، به ستون فقرات درآمد‌های ارزی تبدیل شده است. بر اساس آمارهای موجود، این صنعت در بازه مهر ۱۴۰۳ تا آذر ۱۴۰۴ توانسته بیش از ۲۹میلیارد دلار فروش را به ثبت برساند؛ ارقامی که نشان‌دهنده نقش حیاتی این بخش در پایداری اقتصاد کلان کشور است.

از منظر راهبردی، حمله به زیرساخت‌های انرژی و پتروشیمی را باید در چارچوب یک دکترین مشخص تحلیل کرد: «فلج‌سازی اقتصادی از طریق اختلال در زنجیره‌های ارزش». برخلاف حملات نظامی کلاسیک، این رویکرد با هدف کاهش توان تاب‌آوری اقتصادی، ایجاد شوک در بازار ارز و تضعیف ظرفیت صادراتی طراحی می‌شود. این حمله همچنین در ادامه سلسله اقداماتی ارزیابی می‌شود که پیش‌تر نیز زیرساخت‌های ذخیره‌سازی و انتقال فرآورده‌های نفتی در استان‌های تهران و البرز را هدف قرار داده بود. حمله به انبارهای شهران، شهرری، فردیس و اقدسیه در اسفندماه سال گذشته، نشان داد که الگوی عملیات، بر ضربه زدن به نقاط کلیدی زنجیره تأمین انرژی متمرکز شده است.

به گزارش توأینر، مصطفی رجبی مشهدی افزود: این اقدام در جهت اجرای مصوبه وزیر نیرو و به‌منظور ارتقای بهره‌وری و حفظ پایداری شبکه برق کشور در ایام اوج مصرف می‌گیرد. وی ادامه داد: صنایع مشمول ماده ۴ قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق که هنوز نیروگاه‌های خود را به مدار نیاورده‌اند، می‌توانند از طریق مشارکت در طرح‌های بهینه‌سازی، از جمله تعویض کولرهای گازی بنجرهای و جایگزینی موتور کولرهای آبی قدیمی با موتورهای کم‌مصرف BLDC، در این برنامه مشارکت کنند و از مزایای افزایش سقف مجاز مصرف برق بهره‌مند شوند. مدیرعامل توأینر خاطر‌نشان کرد: صنایعی که از این فرصت استفاده نکنند یا در انجام تکالیف قانونی کوتاهی کنند، در اولویت برنامه‌های مدیریت بار و محدودیت برق در تابستان آینده قرار خواهند گرفت. مدیرعامل شرکت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق(توآینر) از اجرای طرح ملی «بهینه‌سازی مصرف انرژی در صنایع انرژی‌بر» خبر داد. مصطفی رجبی مشهدی افزود: این اقدام در جهت اجرای مصوبه وزیر نیرو و به‌منظور ارتقای بهره‌وری و حفظ پایداری شبکه برق کشور در ایام اوج مصرف صورت می‌گیرد. وی ادامه داد: صنایع مشمول ماده ۴ قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق که هنوز نیروگاه‌های خود را به مدار نیاورده‌اند.

خلأ سرمایه‌گذاری در نفت

در صنعت نفت به‌کارگیری شده‌است، طبق برآوردها این رقم تا پایان سال به حدود ۹۰هزار میلیاردتومان می‌رسد.

معرفی ۲۴ میدان نفتی و ۲۴ میدان گازی به سرمایه‌گذاران

وزیر نفت با اشاره به اجرای حکم بند «ب» ماده۱۵ قانون برنامه هفتم توسعه تصریح کرد: به‌منظور جبران ناترازی و تأمین گاز صنایع در کشور، در مجموع ۲۴ میدان نفتی و ۲۴ میدان گازی به شرکت‌های متقاضی و سرمایه‌گذاران معرفی شده‌است.

پاک‌نژاد افزود: در مورد تأمین گاز صنایع انرژی‌بر، پس از تصویب آیین‌نامه اجرایی تبصره ۳ بند «ب» ماده۱۵ قانون برنامه هفتم توسعه، تعداد چهار قرارداد توسعه با شرکت‌های صاحب صلاحیت داخلی با هدف تولید روزانه حدود ۳۲میلیون مترمکعب گاز خام (معادل ۳درصد توان تولید گاز خام کشور) و ۷۸هزار بشکه نفت‌خام (معادل حدود ۰٫۴درصد توان تولید نفت‌خام کشور) امضا شده‌است.

وی محور دوم گزارش خود را شاخص‌های کمی حوزه تولید عنوان کرد و گفت: در نتیجه فعالیت بیوقفه کارکنان صنعت نفت در حوزه «توسعه و تولید»، «جمع‌آوری گاز‌های مشعل» و «تأمین پایدار سوخت»، با وجود محدودیت منابع مالی، اهداف کمی سال‌نخست برنامه به‌طور کامل محقق شده‌است. بر این اساس مقدار تولید نفت‌خام و گاز خام در سال۱۴۰۳ نسبت به سال‌پایه به‌ترتیب ۸درصد و ۳درصد افزایش داشته‌است.

گذشتن ظرفیت تولید نفت‌خام کشور از مرز ۴میلیون بشکه در روز

وزیر نفت با بیان اینکه ظرفیت تولید نفت‌خام سال گذشته به‌طور میانگین حدود ۳ میلیون ۱۵۲ هزار بشکه در روز، توان تولید نفت‌خام ۳میلیون و ۹۵۴هزار بشکه و توان تولید میعانات گازی نیز حدود ۷۵۰هزار بشکه بوده‌است، افزود: توان تولید گاز خام کشور بر اساس رکورد

انرژی

یکشنبه ۱۶ فروردین ۱۴۰۵ه‍.ش•شماره ۸۸۶

www.marzeghtesad.ir

❖ شرکت ملی صنایع پتروشیمی آماده حمایت از سرمایه‌گذاران است

امروز با نفوذ روزافزون هوش مصنوعی در تمام ارکان زندگی انسان‌ها بحث داغی در عرصه روزنامه‌نگاری به وجود آمده است. هوش مصنوعی در فضای روزنامه‌نگاری، سرعت تولید محتوا را به شکل چشمگیری افزایش داده است. امروز ابزارهای هوش مصنوعی قادرند خبرها و مقالات کوتاه یا بلند را در کوتاه‌ترین زمان ممکن و ظرف چند دقیقه تولید کنند و حتی تحلیل‌های اولیه را به مخاطب ارائه دهند. با این حال مساله امروز مدیران مسوول و سردبیران روزنامه‌ها این است که آیا استفاده از هوش مصنوعی در نوشتن مقالات فضیلت است یا زیذلت؟

هوش مصنوعی توانایی تولید محتوا دارد، اما هنوز محدودیت‌های مشخصی دارد. یکی از مهم‌ترین این محدودیت‌ها، دقت و صحت اطلاعات است. الگوریتم‌ها گاهی اطلاعات ناقص یا حتی اشتباه ارائه می‌دهند و تشخیص خطاهای احتمالی نیازمند مهارت و تجربه نیروی انسانی متخصص است. علاوه بر این، «سبک» و «صدای» رسانه نیز عاملی است که هوش مصنوعی به سختی می‌تواند آن را بازآفرینی کند. هر رسانه برای خود سبک خاصی دارد و متن باید با سیاست‌های کلی، لحن و چارچوب آن هماهنگ باشد.

در این میان سرعت و راحتی کار با هوش مصنوعی نه‌تنها نقش خیرنگاران و روزنامه‌نگاران را کم‌رنگ نمی‌کند، بلکه آنها به عنوان ناظر وظیفه‌ای بر سبک خطیرتر و حیاتی‌تر دارند. البته پیش از این هم داده‌های اطلاعاتی گوگل یا دیگر ابزارهای جست‌وجو به عنوان منبعی برای تحقیقات و گزارش‌های تحلیلی مورد استفاده قرار می‌گرفت که حالا با ظهور AI این نقش به «او»

سپرده شده، اما با سرعت بالاتر و دقت بیشتر. بنابراین استفاده از هوش‌مصنوعی نه تنها خط و خطا نیست، بلکه به عنوان یک دستیار هوشمند بسیار کاربردی و حیاتی است. البته در کشورمان ابتدا باید زیرساخت‌های اینترنت و سرعت آن به سطح جهانی برسد و سپس چگونگی استفاده از هوش مصنوعی مورد بررسی قرار گیرد. بر این اساس، آخرین گزارش اسپیدتست از وضعیت اینترنت جهانی تا سپتامبر ۲۰۲۵ نشان می‌دهد شکاف دیجیتال میان کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه همچنان در حال گسترش است. در حالی که امارات و سنگاپور رکورد سرعت‌های چند صد مگابیتی را ثبت کرده‌اند، ایران با میانگین سرعت ۱۹ مگابیت در اینترنت ثابت و ۵۵ مگابیت در اینترنت همراه، از نظر کیفیت در میان پایین‌ترین کشورهای جهان قرار گرفته است. این موضوع بیانگر این مساله است که ما در حوزه زیرساخت‌های لازم برای توسعه هوش مصنوعی کارهای بسیاری برای انجام داریم.

مقاومت در برابر تغییر

مقاومت در برابر تغییر در شرکت‌ها و سازمان‌ها به‌خصوص از جانب مدیران و نیروهای قدیمی‌تر همیشه وجود داشته است و با ظهور تکنولوژی‌ها و فناوری‌های جدید این مقاومت بیشتر هم می‌شود، اما ایستادن در برابر این موج نه تنها مانع آن نمی‌شود، بلکه موجب جاماندن و در نهایت شکست است. بهتر است استفاده درست از آن را آموخت، خود را با آن وفق داد و از آن برای بهره‌وری و تعالی سازمانی استفاده برد. بدیهی است در روزگاری که هر روز و هر ساعت تکنولوژی و فناوری با سرعت تمام در حال پیشرفت است، لحظه‌ای درنگ می‌تواند شما را از بازی کنار بگذارد .

نقش ویراستاران در روزنامه‌نگاری عصر

هوش مصنوعی

در ایمن میان ویراستاران مطبوعات در روزگار هوش مصنوعی نقش پررنگی دارند. آنها صحت اطلاعات را بررسی می‌کنند و متن را روان و قابل فهم می‌سازند. همچنین، حساسیت‌های فرهنگی و اخلاقی را رعایت می‌کنند تا مخاطب تجربه‌ای دلپذیر و معتبر داشته باشد. به عبارت دیگر، هوش مصنوعی ابزار تولید تمندی برای تولید محتواست، اما ویراستاران نگهبان کیفیت، انسجام و جذابیت متن هستند. ترکیب سرعت هوش مصنوعی و مهارت آنها، راهی مطمئن برای ارائه محتوای دقیق و جذاب به مخاطب است. در روزگاری که جوانان و نوجوانان به اصطلاح نسل زد‌ها کمتر علاقه‌ای به خواندن و مطالعه دارند و به اصطلاح سه‌خطی(یعنی حوصله خواندن متن‌ها و مطالب بالای سه خط را ندارند) شده‌اند، این روزنامه‌نگاران و ویراستاران هستند که باید با مهارت خاص از رویکرد مدیریت فعال دارایی توسط شرکت سعودی آرامکو عقب مانده‌است. شکاف موجود، بیش از آنکه ریشه در محدودیت‌های اجتناب‌ناپذیر زمین‌شناختی داشته باشد، نتیجه مستقیم دهه‌ها کمبود سرمایه‌گذاری زمین، انرژی فناوریانه در حوزه‌های کلیدی ازدیاد برداشت(EOR) و اتخاذ رویکردی متغیلازه در مدیریت مخازن است. ارزیابی داده‌های پایه و مقایسه عملکرد (۱۴۰۴–۱۴۰۰)

ضریب بازیافت، به‌عنوان یکی از حیاتی‌ترین شاخص‌های مدیریت مخازن، نشان‌دهنده درصد نفتی است که به‌صورت فنی و اقتصادی قابل‌استحصال است. داده‌ها نشان می‌دهند که عملکرد ایران در این حوزه، با فاصله‌ای نگران‌کننده از استانداردهای جهانی قرار گرفته و به‌طور خاص از رویکرد مدیریت فعال دارایی توسط شرکت سعودی آرامکو عقب مانده‌است. شکاف موجود، بیش از آنکه ریشه در محدودیت‌های اجتناب‌ناپذیر زمین‌شناختی داشته باشد، نتیجه مستقیم دهه‌ها کمبود سرمایه‌گذاری زمین، انرژی فناوریانه در حوزه‌های کلیدی ازدیاد برداشت(EOR) و اتخاذ رویکردی متغیلازه در مدیریت مخازن است. ارزیابی داده‌های پایه و مقایسه عملکرد (۱۴۰۴–۱۴۰۰)

داده‌های موجود از منابع فنی داخلی، تصویری واضح از وضعیت نامطلوب ایران ارائه

^[1] شکاف موجود، بیش از آنکه ریشه در محدودیت‌های اجتناب‌ناپذیر زمین‌شناختی داشته باشد، نتیجه مستقیم دهه‌ها کمبود سرمایه‌گذاری زمین، انرژی فناوریانه در حوزه‌های کلیدی ازدیاد برداشت(EOR) و اتخاذ رویکردی متغیلازه در مدیریت مخازن است

^[2] ارزیابی داده‌های پایه و مقایسه عملکرد (۱۴۰۴–۱۴۰۰)

^[3] شکاف موجود، بیش از آنکه ریشه در محدودیت‌های اجتناب‌ناپذیر زمین‌شناختی داشته باشد، نتیجه مستقیم دهه‌ها کمبود سرمایه‌گذاری زمین، انرژی فناوریانه در حوزه‌های کلیدی ازدیاد برداشت(EOR) و اتخاذ رویکردی متغیلازه در مدیریت مخازن است

^[4] ارزیابی داده‌های پایه و مقایسه عملکرد (۱۴۰۴–۱۴۰۰)

یکشنبه ۱۶ فروردین ماه۱۴۰۵•شماره ۸۸۶
www.marzeghtesad.ir

حذف فقرا از شبکه‌های خانگی

با رشد اینترنت پرسرعت و نفوذ گوشی‌های هوشمند وی‌اودی‌ها به یکی از شاخص‌های مهم دسترسی دیجیتال و تفریح خانوارها تبدیل شده‌اند. بررسی هزینه اشتراک نسبت به درآمد کاربران، حجم تولید محتوا و مدل‌های درآمدی پلتفرم‌ها نشان می‌دهد درحالی‌که بازار ایران در مسیر توسعه تولید محتوای اختصاصی قرار دارد، فاصله قابل‌توجهی با استانداردهای جهانی و منطقه‌ای مانند ترکیه و انگلیس وجود دارد و موفقیت بلندمدت نیازمند سرمایه‌گذاری و سیاست‌های حمایتی هدفمند است.

تناسب خرید اشتراک

در سال‌های اخیر مصرف سرویس‌های ویدئو (VOD) به یکی از شاخص‌های مهم دسترسی دیجیتال و تغییر الگوی تفریح خانوارها تبدیل شده است. در این بین همزمان با رشد اینترنت پرسرعت و افزایش نفوذ گوشی‌های هوشمند پلتفرم‌های داخلی و خارجی تلاش می‌کنند با ارائه محتواهای متنوع و تولید اختصاصی کاربران بیشتری جذب کنند. بررسی نسبت هزینه اشتراک این سرویس‌ها به درآمد ماهانه کاربران به ویژه در میان گروه‌های با حداقل درآمد نشان‌دهنده میزان دسترسی و توان مالی کاربران برای بهره‌گیری از خدمات دیجیتال است و می‌تواند به عنوان معیاری برای تحلیل فشار اقتصادی و ظرفیت تولید محتوای بومی مورد استفاده قرار گیرد.

در این راستا بر اساس داده‌های موجود هزینه اشتراک سرویس‌های ویدئو در ایران با میانگین حدود ۱۹۰ هزار تومان در ماه معادل تقریبی ۱٫۶ درصد از حداقل حقوق ۱۲ میلیون تومانی کارگران است. در آمریکا نیز با فرض حداقل دستمزد فدرال ۷٫۲۵دلار در ساعت و اشتراک استاندارد نتفلیکس به قیمت ۱۷٫۹۹ دلار، این نسبت به حدود ۱٫۴ درصد از درآمد ماهانه می‌رسد. از منظر عددی سهم هزینه اشتراک از درآمد در دو کشور نزدیک به نظر می‌رسد، اما تفاوت سطح دستمزد، قدرت خرید و هزینه‌های پایه زندگی باعث می‌شود پرداخت این سهم برای کاربران ایرانی فشار اقتصادی بیشتری ایجاد کند.

درحالی‌که در آمریکا تماشای استریمینگ بخشی از سبب تفریحات دیجیتال خانوار است، در ایران اشتراک VOD همچنان کالایی نیمه‌لوکس محسوب می‌شود و بسیاری از کاربران برای کاهش هزینه از اشتراک‌های گروهی یا تخفیف‌های فصلی استفاده می‌کنند. اما حالا سوال اینجاست که تولید محتوای وی‌اودی‌های داخلی در چه وضعیتی نسبت به پلتفرم‌های جهانی مانند نتفلیکس قرار دارد؟ از سبب تفریق‌ات دیجیتال به‌عنوان بزرگ‌ترین سرویس وی‌اودی جهان سالانه میلیاردها دلار برای تولید و خرید محتوا هزینه می‌کند و بیش از ۴ هزار عنوان تولید داخلی در فهرست خود دارد.

تنها در سال ۲۰۲۳ بیش از ۸۰۰ عنوان جدید شامل سریال، مستند و فیلم سینمایی منتشر شد و این پلتفرم در بیش از ۱۹۰ کشور فعالیت می‌کند و بیش از ۲۷۰ میلیون مشترک پرداختی دارد. در مقایسه پلتفرم‌های ایرانی با آرشویو بالغ بر ۹۵ هزار عنوان عمدتاً از طریق خرید حقوق پخش خارجی و تولید محدود داخلی فعالیت می‌کنند؛ بر اساس گزارش‌ها یکی از پلتفرم های اصلی در سال ۱۴۰۰ تنها حدود ۳۰ سریال جدید تولید کرده و سهم آن از بازار داخلی حدود ۶۵ درصد تخمین زده شده است. این آمار نشان می‌دهد بازار ایران در حال گذار از مرحله پخش‌کننده محتوا به تولیدکننده فعال است، اما فاصله قابل‌توجهی با استانداردهای جهانی دارد.

همچنین در ایمن بین درحالی‌که سرویس‌هایی مانند نتفلیکس با سرمایه‌گذاری‌های چندمیلیارد دلاری سالانه به تولید سریال‌ها و فیلم‌های اختصاصی می‌پردازند پلتفرم‌های داخلی ایرانی عمدتاً بر تولید محتواهای کم‌هزینه‌تر تمرکز دارند. بخش قابل‌توجهی از تولیدات داخلی شامل رئالیتی‌شوها، برنامه‌های سرگرمی کوتاه و محتواهای سبک شبکه‌های اجتماعی است

که هزینه تولید پایین‌تری دارند و امکان جذب سریع مخاطب را فراهم می‌کنند. این رویکرد به پلتفرم‌ها اجازه می‌دهد ضمن مدیریت محدودیت‌های مالی و زیرساختی همزمان محتوای متنوع ارائه کنند و بازار خود را توسعه دهند، اما فاصله آنها با استانداردهای جهانی در زمینه سریال‌ها و فیلم‌های بلند اختصاصی همچنان مشهود است.

البته علاوه بر تولید و عرضه محتوا پلتفرم‌های وی‌اودی برای تأمین منابع مالی و حفظ پایداری کسب و کار از مدل‌های متنوع درآمدی استفاده می‌کنند. مهم‌ترین این روش‌ها شامل دریافت اشتراک ماهانه یا سالانه از کاربران است که بخش عمده درآمد پلتفرم‌های جهانی و داخلی را تشکیل می‌دهد. برخی سرویس‌ها با همکاری با ارائه‌دهندگان اینترنت و SPها قرارداد می‌بندند تا اشتراک‌های خود را به‌صورت بسته‌های ویژه همراه با اینترنت ارائه کنند این روش علاوه بر جذب کاربران جدید هزینه دسترسی را برای آنها کاهش می‌دهد. در کنار آن برخی پلتفرم‌ها درآمد قابل‌توجهی از فروش ترافیک مصرفی و پهنای باند دارند.

تجارت؛ قربانی پیچیدگی قوانین

۵ **ع**رشیا حسن پور – پیچیدگی مقررات، سیاست‌های سخت‌گیرانه ارزی و تعدد بخشنامه‌ها، تجارت رسمی را زمان‌بر و پرریسک کرده است. این شرایط موجب شده بخشی از تجار به مسیرهای غیررسمی گرایش پیدا کنند. کارشناسان معتقدند بازنگری در سیاستگذاری و اعتماد به بخش خصوصی، شرط بهبود وضعیت تجارت خارجی است.

در سال‌های اخیر، تعدد و پیچیدگی قوانین و مقررات در حوزه تجارت خارجی به یکی از مهم‌ترین موانع پیش‌روی فعالان اقتصادی تبدیل شده است. سیاست‌های سخت‌گیرانه ارزی و گمرکی، همراه با رویه‌های اداری دشوار باعث شده فرآیند صادرات و واردات زمان‌بر، پرهزینه و غیرقابل‌پیش‌بینی شود. نتیجه این وضعیت، افزایش ریسک فعالیت‌های رسمی و سوق یافتن بخشی از تجار به مسیرهای غیررسمی بوده است. بسیاری از کارشناسان بر این باورند که ریشه این مشکلات در تصمیم‌هایی نهفته است که بدون در نظر گرفتن واقعیت‌های تجارت بین‌الملل و تجربه فعالان اقتصادی اتخاذ شده‌اند. از سال ۱۳۹۷ و با تشدید تحریم‌ها، سیاستگذاری تجارت خارجی به بانک مرکزی واگذار شد. این تصمیم، جهت سیاستگذاری را از توسعه و تسهیل مبادلات به سمت نظارت و کنترل تغییر داد و در پی آن، مقررات موقتی و بخشنامه‌های متعدد به یکی از چالش‌های اصلی تجار بدل شد.

در چنین فضای، بخش خصوصی که می‌توانست موتور محرک رشد صادرات و تولید باشد، در حاشیه تصمیم‌سازی‌ها قرار گرفت. نبود ثبات در قوانین، الزام‌های پیچیده ارزی و رویه‌های گمرکی گش‌گشاف، انگیزه فعالیت رسمی را کاهش داده و هزینه تجارت را بالا برده است. فعالان اقتصادی معتقدند تا زمانی که سیاستگذاری در این حوزه از رویکرد کنترلی به سمت تسهیل، شفافیت و اعتماد به بخش خصوصی تغییر نکند، مسیر تجارت خارجی کشور همچنان دشوار و پرریسک باقی خواهد ماند.

عامل ایجاد قوانین پیچیده

حسن فروزآفرند، نایبرئیس کمیسیون سرمایه‌گذاری و تأمین مالی اتاق بازرگانی ایران، درباره علت پیچیدگی قوانین تجارت خارجی و تأثیر آن بر سوق پیدا کردن تجار رسمی به سمت مسیرهای غیررسمی در گفت‌وگو با «دنیایاقتصاد» توضیح داد: قوانین و مقررات مربوط به صادرات، اغلب با استناد به مشکلات موجود در سایر حوزه‌ها مانند ارز، تورم و مسائل مشابه تدوین می‌شوند. در نتیجه، برای جبران این مشکلات، فشار بر عرصه تجارت بین‌الملل واردات است. این شرایط باعث می‌شود که بسیاری از تدوین‌کنندگان قوانین و آیین‌نامه‌ها، تجربه‌ای در زمینه تجارت ندارند و همین موضوع باعث می‌شود مشکلات این حوزه نه‌تنها برطرف نشود، بلکه پیچیده‌تر نیز شود.

او با اشاره به سیاست‌های بانک مرکزی گفت: زمانی که بانک مرکزی که وظیفه هدایت بازار پولی و سامان‌دهی نظام ارزی را بر عهده دارد، به‌صورت مستقیم وارد عرصه سیاستگذاری تجارت خارجی می‌شود. در واقع این به‌معنای ورود افراد غیرمتخصص به حوزه تصمیم‌گیری‌های مرتبط با صادرات و واردات است. این شرایط باعث می‌شود که افرادی که به‌صورت حرفه‌ای و شناسنامه‌دار در عرصه تجارت خارجی فعالیت می‌کنند، برای ادامه فعالیت خود به مسیرهای غیررسمی روی آورند. در سال‌های اخیر، بخشی از این شرایط بر دوش بانک مرکزی و بخش دیگر آن هم بر دوش سازمان توسعه تجارت قرار داشت. هر دو سازمان در ایجاد این مقررات و محدودیت‌ها تأثیرگذار بودند. در کنار این موارد، قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز هم در ایجاد این شرایط نقش داشته است.

مدیرکل دفتر بازرگانی داخلی وزارت جهاد از واردات بیش از ۲۷هزار تن گوشت قرمز در ۶ ماه نخست امسال خبر داد. به گزارش خبرگزاری مهر، مجید حسنی‌مقدم، مدیرکل دفتر بازرگانی داخلی وزارت جهاد کشاورزی با بیان اینکه ۲۷ هزار و ۵۰۰ تن گوشت قرمز با هدف تنظیم بازار از ابتدای سال ۱۴۰۴ تا پایان شهریور ماه به کشور وارد و توزیع شده است، گفت: از ۲۷ هزار و ۵۰۰ تن گوشت قرمز وارداتی در ۶ ماه نخست امسال، ۱۸ هزار و ۱۰۰ تن گوشت گوساله و ۹۴۰۰ تن گوشت گوسفندی است. وی ادامه داد: از ۱۸ هزار و ۱۰۰ تن گوشت گوساله وارداتی تنظیم بازاری، ۱۳ هزار و ۴۰۰ تن به صورت منجمد و ۴۷۰۰ تن گوشت گرم بوده است. وی اظهار کرد: از ۹۴۰۰تن گوشت گوسفندی وارداتی نیز ۴۴۰۰ تن منجمد و ۵ هزار تن به صورت گرم بوده است. مدیرکل دفتر بازرگانی داخلی ضمن بررسی و مقایسه فرآیند واردات گوشت قرمز در ۶ماه امسال نسبت به مدت مشابه سال گذشته، تصریح کرد: واردات گوشت قرمز در ۶ماه نخست امسال نسبت به مدت مشابه سال ۱۳۹۹ حدود ۲۰ درصد افزایش، سال ۱۴۰۰ نزدیک به ۶۶ درصد افزایش، سال ۱۴۰۱ نزدیک به ۲۲ درصد افزایش، سال ۱۴۰۲ حدود ۱۶درصد کاهش‌یافته و نسبت به مدت مشابه سال ۱۴۰۳ یکسوم شده است.

وی افزود: در نامه نخست سال ۱۴۰۳ حدود ۱۲۷ هزار تن گوشت قرمز تنظیم بازاری وارد کشور و سپس در شیکه رسمی و تحت نظارت توزیع شد. حسنی‌مقدم در همین حال میزان واردات گوشت قرمز در ۶ماه نخست سال را از سال ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۲ به ترتیب ۲۲ هزار تن، ۹۴۰۰ تن، ۲۱ هزار تن و ۳۲ هزار تن عنوان کرد و گفت: واردات گوشت قرمز در ۶ماه نخست سال ۱۴۰۴ نسبت به مدت مشابه سال‌های گذشته به استثنای سال

این فعال بخش خصوصی با اشاره به تعداد آیین‌نامه‌های مرتبط با این حوزه تصریح کرد: بررسی‌ها نشان می‌دهد بخشنامه‌ها و آیین‌نامه‌هایی که از سوی نهادهای تصمیم‌گیر در حوزه تجارت خارجی تدوین و ابلاغ می‌شوند، به‌قدری زیاد هستند که تقریباً هر یک تا دو روز یک بخشنامه جدید صادر می‌شود. قطعاً یک فعال اقتصادی نمی‌تواند روزانه برنامه‌ها و فعالیت‌های خود را مطابق با این بخشنامه‌ها تنظیم کند. بنابراین، فعال اقتصادی مجبور به خروج از چارچوب قانون می‌شود. در صورتی که چنین فعالانی صرفاً در تلاش هستند تا از عرصه تجارت خارج نشوند.

فروزآفرند در پاسخ به این پرسش که برای کاهش انگیزه قاچاق و تجارت غیررسمی، قانون باید در کدام بخش‌ها بازنگری شود، گفت: باید پذیرفت که افزایش بیش از حد مقررات الزاماً به بهبود شرایط منجر نمی‌شود. هر موانعی نیاز به سطحی بهینه از تنظیم‌گری دارد و عبور از این حد، خود به جایی می‌توان با قانون افراد را هدایت و کنترل کرد؛ اما از نقطه‌ای به بعد، تعدد بخشنامه‌ها و سخت‌گیری‌های بی‌مورد، فعالان اقتصادی را از مسیر رسمی دور می‌کند. در چنین شرایطی، اعتماد به بخش خصوصی و استفاده از نظام‌های معتبر اعتبارسنجی بسیار موثر است. مشکل اصلی آنجاست که در کشور ما سازوکار اعتبارسنجی موثر شخص ثالث وجود ندارد و دستگاه‌های اجرایی برای جلوگیری از خطای معدودی از فعالان، مقرراتی سخت‌گیرانه وضع می‌کنند که همه فعالان را درگیر می‌سازد. این رویکرد، در نتیجه تجارت خارجی را کند می‌کند.

تغییر مسیر تجارت خارجی پس از تحریم‌ها

مرتضی حاجی‌آقامیری، عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی ایران، در گفت‌وگو با «دنیایاقتصاد» با اشاره به قوانینی که بیشترین مانع را برای تجارت خارجی ایجاد می‌کنند، توضیح داد: در سال‌های اخیر، سیاست‌های نادرست ارزی و تجاری باعث شده بخشی از فعالان اقتصادی به ناچار به سمت فعالیت‌های غیررسمی بروند. نمونه آن، اجرای قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز و الزام رفع تعهد ارزی است. ریشه این وضعیت را باید در نگاه محدودکننده سیاست‌گذاران به تجارت دانست. از سال ۱۳۹۷ و با تشدید تحریم‌ها، کنترل تجارت به بانک مرکزی سپرده شد. تصمیمی موقت که مسیر سیاستگذاری را از توسعه و تسهیل مبادلات به سمت نظارت و کنترل تغییر داد. به‌تدریج مقررات موقتی حالت دائمی یافتند و در قالب قانون قاچاق کالا و ارز تثبیت شدند. تداوم این رویکرد باعث شد برخی فعالیت‌های معمول تجاری غیرقانونی تلقی شوند و فعالان اقتصادی به ناچار در فضای غیرشفاف فعالیت کنند.

افزایش هزینه تجارت خارجی

این فعال بخش خصوصی با اشاره به اینکه پیچیدگی در اخذ مجوزها، تعرفه‌ها یا مقررات باعث شده است تجارت رسمی زمان‌بر و پرهزینه شود، تصریح کرد: در حوزه واردات، صف‌های تخصصی ارز به‌شدت طولانی شده و در سال جاری نیز میزان ارز تخصیص‌یافته برای واردات نسبت به سال‌های

گذشته کاهش یافته است. بخش عمده این تخصیص‌ها نیز مربوط به درخواست‌های معوق سال گذشته است و بعضی از تجار حتی تا هشت یا ۹ ماه در انتظار دریافت ارز مانده‌اند. این روند طولانی و فرسایشی به مانعی جدی در مسیر واردات تبدیل شده است. بدیهی است زمانی که فرآیند واردات با تأخیر مواجه شود، تداوم فعالیت‌های اقتصادی از جمله تولید نیز دچار اختلال می‌شود. هر چند، بخش قابل‌توجهی از این مشکلات ناشی از کمبود منابع ارزی در کشور است.

حاجی‌آقامیری درباره تأثیر پیچیدگی قوانین بر سوق پیدا کردن تجار شناسنامه‌دار به سمت فعالیت‌های غیررسمی اظهار کرد: در برخی موارد، پیچیدگی و تعدد قوانین می‌تواند زمینه‌ساز گرایش تجار به فعالیت‌های غیررسمی شود. به‌عنوان نمونه، در واردات برخی کالا‌های مصرفی که سهم چندانی در تجارت خارجی ندارند، احتمال تمایل تجار به مسیرهای غیررسمی یا حتی قاچاق افزایش می‌یابد. از سوی دیگر، ممنوعیت‌های وارداتی که معمولاً با هدف حمایت از تولید داخلی اعمال می‌شوند، در عمل باعث می‌شوند کالاهایی که نیاز واقعی آنها در کشور وجود دارند، از طریق قاچاق تأمین شوند. به‌طور معمول، واردات رسمی عمدتاً به تأمین مواد اولیه و کالا‌های اساسی اختصاص دارد و در این بخش کمتر شاهد بروز پدیده قاچاق هستیم. در حوزه صادرات نیز مهم‌ترین چالش، موضوع بازگشت ارز حاصل از صادرات است که آمار و روند آن به‌صورت کامل قابل ردیابی است.

این عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی ایران با اشاره به افزایش ریسک تجارت خارجی گفت: مسائل مربوط به سیاست‌های ارزی، گمرکی و فرآیند تخصیص ارز از جمله عواملی هستند که هزینه‌های تولید و تجارت را افزایش می‌دهند و زمان انجام امور را طولانی‌تر می‌کنند. افزایش زمان در واقع به معنای افزایش هزینه است که علاوه بر بالا بردن ریسک فعالیت‌های اقتصادی، باعث کاهش رقابت‌پذیری بنگاه‌های ایرانی در بازارهای جهانی و ایجاد اختلال در روند تولید می‌شود. از سوی دیگر، زمانی که به‌دلیل الزام به بازگشت ارز صادراتی میزان صادرات کاهش می‌یابد، طبیعی است که از کمتری برای واردات دردسترس باشد. در شرایطی که ارز کافی برای واردات مواد اولیه تخصیص داده نشود، تولید نیز با مشکل مواجه می‌شود. در ادامه این چرخه معیوب، کاهش تولید به افت صادرات منجر می‌شود و این روند ناپایدار در نهایت کل نظام تولید و تجارت کشور را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

حاجی‌آقامیری با اشاره به بحث اصلاح قوانین تأکید کرد: نوع نگاه سیاستگذاران، به‌ویژه در حوزه حکمرانی اقتصادی، نیازمند تغییر بنیادین است. مشکلات موجود با اصلاحات جزئی در قوانین و مقررات برطرف نمی‌شوند؛ چراکه هر گونه اصلاح موردی در شرایط فعلی تنها نقش مسکن را ایفا می‌کند. در گام نخست، باید روابط بین‌الملل کشور بهبود یابد و پس از آن، مسیر کاهش تصدی‌گری دولت، فاصله گرفتن از نظام قیمت‌گذاری دستوری و اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز در پیش گرفته شود. همچنین، سیاستگذاری در حوزه تجارت باید به‌طور کامل در اختیار وزارت صنعت، معدن و تجارت قرار گیرد تا تصمیم‌گیری‌ها از تمرکز و انسجام لازم برخوردار باشند.

عامل رشد قاچاق

ندیر پورجم، نایبرئیس کمیسیون گمرک اتاق بازرگانی ایران، با اشاره به قوانین و مقرراتی که تجار را به مسیرهای غیررسمی سوق داده است، گفت: زمانی که قوانین انقباضی و سخت‌گیرانه وضع می‌شوند، بسیاری از تجار و بازرگانان از مسیر رسمی تجارت فاصله می‌گیرند. به‌عنوان نمونه، قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز یکی از عواملی است که باعث شده است برخی فعالان اقتصادی مسیرهای غیررسمی را ترجیح دهند. بر اساس بند «ز» ماده ۳۰ قانون، اگر میزان تلوانس وزن کالای اظهارشده با کالای موجود در گمرک بیش از ۳ درصد باشد، آن کالا قاچاق محسوب می‌شود. این در حالی است که در اغلب کشورهای جهان، تلوانس مجاز برای کالاهای کشاورزی تا ۱۵درصد و برای سایر کالاها تا ۱۰درصد تعیین شده است. علاوه بر این، مقررات صادراتی از سوی ادارہ مقررات و سیاست‌های ارزی بانک مرکزی از سال ۱۳۹۷ تاکنون، با دلیل محدودیت‌های ارزی، فشار مضاعفی بر فعالان تجاری وارد کرده است. در نتیجه، قوانینی از این دست باعث شده‌اند تا بخشی از تجار برای ادامه فعالیت به سمت رویه‌های غیررسمی نظیر کالای همراه ملوان (ته‌لنجی) روی آورند. درحالی‌که بسیاری از آنان پیش‌تر از مسیرهای قانونی و شفاف به تجارت می‌پرداختند.

او افزود: وضع قوانین سخت‌گیرانه که موجب رسوب طولانی‌مدت کالا‌های وارداتی در گمرکات کشور می‌شوند، در کنار عواملی مانند عدم تخصیص به‌موقع ارز و محدودیت در ویرایش چهار رقم ابتدایی کد HS، تجار و بازرگانان را ناخواسته به سمت قاچاق سوق داده است. به‌طور کلی، قاچاق به چند دلیل رخ می‌دهد که از جمله این دلایل می‌توان به بالا بودن حقوق ورودی گمرکی و وجود محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های متعدد در مسیر واردات اشاره کرد.

این فعال بخش خصوصی درباره وضعیت حقوق گمرکی ایران نسبت به سایر کشورها عنوان کرد: ۶کشور شامل سنگاپور، هنگ‌کنگ، امارات، اندونزی، استرالیا و نیوزیلند بهترین خدمات گمرکی را ارائه می‌کنند و میانگین حقوق گمرکی آنها بین صفر تا ۶ درصد است. در مقابل، ایران با میانگین ۲۶ درصد، در جایگاه پنجم از نظر بالاترین میزان حقوق گمرکی قرار دارد. از طرفی، در شاخص عملکرد لجستیک، در سال ۲۰۱۸، ایران رتبه ۶۸ را در میان ۱۶۰ کشور کسب کرد. اما طبق آمار بانک جهانی در سال ۲۰۲۳، شاخص عملکرد لجستیک ایران ۵۹پله سقوط کرده و اکنون ایران در جایگاه ۱۲۳ میان ۱۳۲ کشور قرار دارد. علت کسب این رتبه‌ها توسط ایران، وضع مقررات ارزی و اعمال سیاست‌های انقباضی ارزی است. زمانی که شاخص عملکرد لجستیک در بنادر ایران کاهش می‌یابد، آمار قاچاق افزایش پیدا می‌کند. نایبرئیس کمیسیون گمرک اتاق بازرگانی ایران درباره نقش بانک مرکزی در ایجاد قوانین سخت‌گیرانه تصریح کرد: از سال ۱۳۹۷ که محدودیت‌های ارزی ایجاد شد، هریاب که اداره مقررات و سیاست‌های ارزی یک مقررات جدید وضع می‌کند، شرایط سخت‌تر می‌شود. بانک مرکزی نقش موثری در ایجاد این شرایط دارد.

واردات بدون انتقال ارز

پورجم با اشاره به راهکارهای بهبود قوانین و مقررات تجارت خارجی اظهار کرد: اجرای بعضی سیاست‌های ساده و موثر در حوزه تجارت خارجی بارها مطرح شده، اما هنوز به مرحله عمل نرسیده است. به‌عنوان مثال، موضوع واردات بدون انتقال ارز بارها از سوی فعالان اقتصادی پیشنهاد شده تا واردکنندگان مشمول صف‌های طولانی تخصیص ارز، تخفیف ارزی یا محدودیت‌های بهینه‌سازی مصرف ارز نباشند. با این حال، این سیاست‌ها همچنان اجرا نمی‌شود و توجیه آن معمولاً کنترل تورم عنوان می‌شود؛ درحالی‌که ماندن کالاها به‌مدت ۸ تا ماه در گمرکات کشور و پرداخت هزینه‌های سنگین دموراز و انبارداری، خود موجب افزایش چندبرابری قیمت تمام‌شده و در نتیجه، تشدید تورم می‌شود. بررسی‌ها نشان می‌دهد که ریشه گرایش تجار به مسیرهای غیررسمی را باید در ساختار معیوب سیاستگذاری تجارت خارجی جست‌وجو کرد. واگذاری اختیارات تجاری به نهادهای پولی، تعدد بخشنامه‌ها، سخت‌گیری‌های ارزی و گمرکی و قوانین مبهمی همچون قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، فضای فعالیت رسمی را تنگ و پرریسک کرده است. نتیجه چنین رویکردی، کاهش انگیزه فعالیت و شفاف، افزایش هزینه تجارت و رشد مسیرهای غیررسمی است. در چنین شرایطی، بازگشت به مسیر درست تنها با اصلاح گنرش حاکمیت اقتصادی، واگذاری تصمیم‌گیری به نهادهای تخصصی، ثبات مقررات و اعتماد به بخش خصوصی امکان‌پذیر است.

بررسی‌ها نشان می‌دهد بخشنامه‌ها و آیین‌نامه‌هایی که از سوی نهادهای تصمیم‌گیر در حوزه تجارت خارجی تدوین و ابلاغ می‌شوند.

مدیرعامل شرکت بازرگانی دولتی ایران از واردات ۷۴هزار تن برنج به کشور خبر داد. به گزارش شرکت بازرگانی دولتی ایران، سیدسعید راد با اعلام حمل و انتقال برنج‌های وارداتی از مبادی بنادر کشور به اقصی نقاط کشور افزود: برنج واردشده به زودی در چرخه توزیع سراسری قرار می‌گیرد تا عرضه و تقاضای این محصول برصرف بر تعادل برسد. مدیرعامل شرکت بازرگانی دولتی ایران قیمت مصوب برنج هندی را بسته به نوع آن از هر کیلوگرم ۵۰هزار تومان تا حداکثر ۵۹هزار و ۸۰۰ تومان برای مصرف‌کننده اعلام کرد و افزود: محموله‌های برنج پاکستانی نیز در انواع مختلف، طی روزهای آتی وارد کشور می‌شود که با نرخ مصوب از هر کیلوگرم ۵۰هزار تومان تا حداکثر ۶۶هزار تومان در اختیار مصرف‌کنندگان قرار خواهد گرفت.وی تصریح کرد: برنج‌های تنظیم بازار از طریق فروشگاه‌های زنجیره‌ای، بنکداران و سوپرمارکت‌ها در اختیار مصرف‌کنندگان قرار می‌گیرد و نظارت بر روند آن در استان‌ها بر عهده ستاد تنظیم بازار استانی است.

راد خاطرنشان کرد: میزان تخصیص برنج برای هر استان به سازمان تعزیرات حکومتی، سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان و بازرسی‌های وزار‌تخانه‌های جهاد کشاورزی و صنعت، معدن و تجارت، اعلام خواهد شد.

حذف ارز ترجیحی گوشت قرمز

سازمان برنامه و بودجه کشور و با اتخاذ تصمیمات جدید، در نهایت مقرر شد که گوشت قرمز گرم وارداتی تا ۱۳ خرداد به طور کامل با ارز ترجیحی، از ۱۴ خرداد تا ۲۰ تیر ماه نیز با ارز ترکیبی (۸۰ درصد ارز ترجیحی و ۲۰ درصد ارز مرکز مبادله طلا و ارز) و از ۲۱ تیر ماه با تخصیص ۱۰۰ درصدی ارز مرکز مبادله صورت گیرد.

وی افزود: همچنین مقرر شد از تیر ماه امسال به بعد کل گوشت قرمز مورد نیاز کشور با ارز مبادله‌ای وارد کشور شود. حسنی‌مقدم گفت: روند این تصمیم‌گیری‌ها موجب شد وقفه در واردات گوشت قرمز صورت گیرد و نسبت به مدت مشابه سال گذشته با کاهش واردات روبه‌رو شویم. وی درباره چگونگی توزیع سراسری گوشت‌های وارداتی تنظیم بازار نیز بیان کرد: تا زمانی که گوشت گرم توسط واردکنندگان با ارز ترجیحی وارد می‌شدد، بر اساس یک فرآیند تعریف شده در اختیار شرکت پشتیبانی امور دام قرار می‌گرفت و این شرکت در قالب یک تفاهم‌نامه و دستورالعملی آن را در اختیار انجمن صنعت بسته‌بندی گوشت و مواد پروتئینی کشور قرار می‌داد و این انجمن، گوشت وارداتی را با اولویت میدانی میوه و تره‌بار و سپس در سطح فروشگاه‌های زنجیره‌ای توزیع می‌کرد.

مدیرکل دفتر بازرگانی داخلی وزارت جهاد کشاورزی ادامه داد: پس از حذف ارز ترجیحی برای واردات گوشت قرمز از بیست ویکم تیرماه امسال، فرآیند به گونه‌ای شده که گوشت وارداتی باید در سامانه هوشمند شرکت پشتیبانی امور دام کشور ثبت شود و قیمت آن بر اساس انالیز انجمن ذریطع تعیین و پس از تأیید قیمت توسط سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان، در سطح فروشگاه‌های سراسر کشور که مجاز به عرضه مصرف پروتئینی هستند، توزیع شود.

۱۴۰۲ تفاوت معنادار چندانی نداشته است. وی درباره واردات دام زنده نیز عنوان کرد: در ۶ماه نخست سال ۱۴۰۴ اجازه واردات ۲۲ هزار تن وزن دام زنده اعم از پای کشتار و پای پرور برای فعال‌سازی واحدهای پروراندی غیرفعال در کشور داده شده که به طور مستمر در حال انجام است.

مدیرکل دفتر بازرگانی داخلی وزارت جهاد کشاورزی درباره فراز و نشیب‌های مربوط به ارزهای تعلق گرفته به واردات گوشت قرمز در ۶ ماه نخست سال ۱۴۰۴ توضیح داد: گوشت گرم تا پایان سال ۱۴۰۳ با ارز ترجیحی وارد کشور می‌شد و از ابتدای سال ۱۴۰۴ پس از مذاکرات میان وزارت جهاد کشاورزی، ستاد تنظیم بازار کالا‌های اساسی، بانک مرکزی و

عرفان حمیدی –هزارمین بازی پپ گواردیولا به عنوان سرمربی در دوران حرفه‌ای این نابغه اسپانیایی در ست به همان شکلی پیش رفت که او می‌خواست.

هزارمین بازی پپ گواردیولا به عنوان سرمربی در دوران حرفه‌ای این نابغه اسپانیایی درست به همان شکلی پیش رفت که او می‌خواست، عملکردی مسلط، درخشان، دقیق و بی‌نقص از تیمی که دیگر متکی به رودری نیست و حالا همه سختی‌های فصل گذشته را به یاد فراموشی سپرده و جدی‌ترین رقیب آرسنال برای کسب عنوان قهرمانی خواهد بود. در شرایطی که لیگ برتر انگلیس در این فصل با ضربات شروع مجدد، پرتاب‌های اوت و تغییرات تاکتیکی گسترده مربیان از جمله خود گواردیولا عجین شده، عملکرد فوق‌العاده سیتی در تقابل با لیورپول یسار دیگر یاد روزهای خوش این تیم را زنده کرد. یک بازی منطقی، ترکیبی، تهاجمی و مسلط مقابل تیمی که یک دهه، بزرگ‌ترین رقیب سیتی محسوب

روشن: جام جهانی متعلق به آمریکا نیست

بحران تصمیم‌گیری

نشست هیأت مدیره باشگاه استقلال که صبح دیروز در محل این باشگاه برگزار شد، بدون هیچ‌گونه نتیجه مشخصی دربارهٔ انتخاب مدیرعامل به پایان رسید. هرچند یکی از اعضای هیأت مدیره در پایان جلسه مدعی شد که اساساً بحثی دربارهٔ انتخاب مدیرعامل جدید صورت نگرفته، اما این ادعا به‌سختی باورپذیر است. از مدت‌ها پیش اعلام شده بود که در همین هفته، موضوع انتخاب مدیرعامل به‌صورت رسمی در دستور کار هیأت مدیره قرار دارد. با این حال، جلسه روز گذشته نیز همانند جلسات پیشین، بدون جمع‌بندی به

پایان رسید تا وضعیت مدیریتی استقلال همچنان در ابهام باقی بماند.

بی‌نتیجه ماندن نشست هیأت مدیره به معنای تداوم حضور علی تاجرنیا به‌عنوان سرپرست موقت باشگاه استقلال است. هر چند تاجرنیا در ماه‌های اخیر توانسته مهم جرای باشگاه را تا حدی سامان دهد و به‌عنوان نماینده تام‌الاختیار هلدینگ مالک استقلال نقش فعالی ایفا کند، اما ادامه این وضعیت در نهایت برای باشگاهی با این عظمت و پیشینه قابل نیست. استقلال باشگاهی است با میلیون‌ها هوادار، ساختاری چندرشته‌ای و تیم‌هایی که در سطوح مختلف ورزشی فعالیت می‌کنند؛ از بسکتبال و والیبال گرفته تا کشتنی و هندبال و فوتسال نمی‌تواند با عنوان «سرپرست موقت» اداره شود و نیازمند مدیرعاملی رسمی، پاسخگو و دارای اختیارات قانونی است.

اداره باشگاه به شکل موقت، نشانه‌ای از ضعف در تصمیم‌گیری است. از سوی دیگر، هرچند تاجرنیا از سوی هلدینگ مأموریت یافته تا استقلال را تا زمان تعیین مدیرعامل هدایت کند، اما نمی‌توان نادیده گرفت که نقش پررنگ و نفوذ گسترده او می‌تواند مدیرعامل آینده را به چهره‌ای در سایه تبدیل کند.

این مسأله، خطر شکست‌گیری دوگانگی در ساختار مدیریتی را در پی دارد؛ جایی که مدیرعامل رسمی صرفاً عنوان را یدک بکشد و تصمیمات اصلی در دست تاجرنیا باقی بماند. چنین مدلی نه‌تنها استقلال را به سوی انسجام مدیریتی هدایت نمی‌کند، بلکه در عمل منجر به ایجاد سردرگمی و تداخل در وظایف می‌شود. استقلال بیش از هر زمان دیگری نیازمند مدیری است که بتواند ضمن تعامل سازنده با هلدینگ، استقلال آرای و قدرت تصمیم‌گیری واقعی داشته باشد.

به‌طور قطع زمانش رسیده که هیأت مدیره استقلال از فضای بلاکلیف کنونی خارج شود و با تصمیمی قاطع، تکلیف مدیریت باشگاه را روشن کند. ادامه این وضعیت نه‌تنها به شان باشگاه لطمه می‌زند، بلکه مسیر پیشرفت استقلال در فوتبال ایران و آسیا را نیز کند.

شمسایی: باید از فوتسال عربستان ترسید

چهره قهرمان فوتسال بازی‌های همبستگی کشورهای اسلامی امروز مشخص می‌شود و تیم ملی فوتسال کشورمان به مصاف مراکش خواهد رفت. این در حالی است که تیم ملی ایران به سختی از سد ازبکستان گذشت و مراکش در نتیجه‌ای باورنکردنی در وقت‌های اضافه موفق به شکست عربستان شد. تیم‌های ملی ایران و مراکش در مرحله گروهی این رقابت‌ها، نبرد هیجان‌انگیزی را

برابر یکدیگر داشتند، دیداری که با تساوی ۲–۲ به پایان رسید و حال باید این دو تیم در فینال به مصاف هم بروند. وحید شمسایی، سرمربی تیم ملی فوتسال کشورمان پیش از تقابل با مراکش با «ایران ورزشی» گفت‌وگو کرد. متن آن را با همدیگر می‌خوانیم.

آقای شمسایی! بازی‌های همبستگی کشورهای اسلامی را تا به اینجا چطور دیدید؟

در ابتدا باید بگویم که در دو سه سالی که در خدمت تیم ملی بودم، پیشرفت را در آسیا با سرعت بالا دیدیم. این در حالی است که در گذشته و زمانی که ما بازی می‌کردیم تنها ژاپن حریف اصلی‌مان بود و علاوه بر این تایلند و ازبکستان هم در تقابل با ما می‌جنگیدند. امروز در کنار ژاپن و ازبکستان و تایلند پدیده جدیدی به نام عربستان داریم که باید از این تیم بترسیم. باید بپذیریم که تقابل با تیم ملی افغانستان هم یک چالش جدی برای فوتسال ما است. تاجیکستانی که قدرتی نداشت جزو ۴ تیم اول آسیاست و از مرحله اول جام جهانی عبور کرد یا اندونزی که پیشرفت عجیبی داشته است. پس باید در سطح آسیا به فکر این باشیم که اول از مرحله گروهی صعود کنیم و بعد از آن در حذفی، نیمه نهایی و بعد فینال موفق باشیم.

روز به یادمانندی دوکو
شکستی در این موضوع وجود ندارد که عملکرد دوکو مقابل لیورپول، یکی از بهترین نمایش‌های فردی یک بازیکن در سال‌های اخیر لیگ برتر انگلیس بوده است. در روزی که جرمی دوکو توانست برای نخستین بار از ژانویه ۲۰۲۵ در لیگ برتر انگلیس گلزنی کند، این وینگر بلژیکی به یک دستاورد بزرگ در این مسابقه رسید و چشم همه بینندگان را به خود معطوف کرده بود. جرمی دوکو در این مسابقه آماری فوق‌العاده را در زمینه دریبل، خلق موقعیت، شوت‌زنی و گلزنی ثبت کرد که آخرین بار توسط ادن هازارد مقابل وستهم در سال ۲۰۱۹ در رقم خورده بود. او در این بازی به نخستین بازیکن لیگ در شش سال اخیر تبدیل شد که بیش از ۱۰ دوتل برنده می‌شود (۱۱)، حداقل ۷ دریبل موفق دارد، حداقل ۳ موقعیت خلق می‌کند، حداقل ۳ شوت در چهارچوب می‌زند و در همان بازی موفق به گلزنی می‌شود. بنا بر همین آمار، عملکرد جرمی دوکو مقابل لیورپول را باید از نمایش‌های درخشان سال‌های اخیر لیگ برتر انگلیس دانست. در روزهای ابتدایی سومین فصل این وینگر بلژیکی در انگلیس، اعتماد به نفس و کیفیت این بازیکن در تصمیمات نهایی افزایش پیدا کرده و حالا بالا رفتن کیفیت دوکو، می‌تواند سیتی را از خطر تبدیل شدن به «تیم ارلینگ هالند» نجات دهد.

لیورپول: ناتوان بی‌اعتماد به نفس و بی‌خطر

پنجمین شکست در هفته یازدهم برای لیورپول به این معناست که آنها حالا بیش از تمام باخت‌های فصل گذشته خود در لیگ برتر انگلیس متحمل شکست شده‌اند. تیم اسلوت، برای اولین بار از سال ۲۰۱۲ در چهار بازی خارج از خانه متوالی در لیگ برتر باخت و روند گلزنی‌های متوالی این تیم در لیگ نیز قطع شده است. تفاوت کیفیت دو تیم در زمین با توجه به اختلاف سه گله و مهار پنتالتی هالند توسط ممرداشوبلی کاملاً مشهود بود و شاید خود هواداران لیورپول هم ایمان دارند که اگر گل فن‌دایک به پذیرفته می‌شد، خبری از تغییرات در جریان بازی به سود لیورپولی‌ها نبود. با تکرار بازی حضور ویرتز در سمت چپ خط میانی پس از برد مقابل رئال مادرید، به نظر می‌رسد که مسأله تعادل در خط میانی لیورپول از بین رفته باشد. اما تقابل با یک تیم آماده و فنی، بار دیگر نشان داد که لیورپول تا چه اندازه از شمالی یک تیم مدعی برای قهرمانی فاصله دارد. هنوز ۲۷ بازی از این فصل باقی مانده اما با شرایط فعلی، می‌توان با اطمینان گفت که این تیم لیورپول که به رده هشتم لیگ رسیده و حتی پایین‌تر از منچستر یونایتد قرار دارد، به هیچ عنوان نمی‌تواند فصل را بالای آرسنال یا حتی سیتی به پایان برساند، مگر اسلوت پس از بازی‌های ملی، انقلابی تاکتیکی در تیم خود ایجاد کند.

بحث و جدل برای آفساید سختگیرانه آیا رابرتسون مزاحم دوناروما شده بود؟

در حالی که بازی با نتیجه یک بر صفر به سود سیتی و با تسلط این تیم در جریان بود، لیورپول گمان می‌کرد با ضربه سسر دقیق و قدرتمند وبرجیل فن‌دایک، گل تتسلاوی را به ثمر رسانده است؛ سانتری تند و زمینی از محمد صلاح، با ضربه‌ای حساب‌شده از مدافع هلندی همراه شد و توپ به گوشه دروازه رفت. اما شادی سرخ‌ها دیری نپایید، زیرا پرچم کمک داور بالا رفت و گل مرود اعلام شد. دلیل تصمیم داور، حضور اندرو رابرتسون در موقعیت آفساید عنوان شد. طبق گزارش «مرکز مسابقات لیگ برتر» در شبکه ۵، داور صحنه را بررسی و با تأیید VAR اعلام کرد که رابرتسون در موقعیت آفساید بوده و با «قدامی آشکار در مقابل دروازه‌بان» در روند بازی تأثیر گذاشته است. با این حال، همین عبارت «در مقابل دروازه‌بان» باعث اعتراض شدید لیورپولی‌ها شد، چرا که در تصاویر مشخص بود رابرتسون در مسیر دید جیان لوتیچی دوناروما قرار نداشت. طبق قوانین لیگ برتر، بازیکن آفساید زمانی جرمیه می‌شود که دید دروازه‌بان را مسدود کند، برای توپ چالش ایجاد کند، یا حرکتی انجام دهد که به وضوح بر توانایی حریف برای بازی با توپ تأثیر بگذارد. رابرتسون نه برای توپ رفت، نه دید دروازه‌بان را گرفت، بلکه تنها سرش را پایین آورد تا توپ عبور کند. با این وجود، دوناروما به سمت توپ شیرجه زد اما به دلیل دقت بالای ضربه، شانسسی برای مهار نداشت. جالب اینکه فصل گذشته در دیدار منچسترسیتی و ولورهمپتون، صحنه‌ای مشابه رخ داد؛ برناردو سیلوا در موقعیت آفساید بود، اما پس از بازیبنی VAR، گل به دلیل بی‌تأثیر بودن او در روند بازی تأیید شد. نکته عجیب‌تر این بود که بازی کریس کالوانا بود. به همین دلیل، هواداران و کارشناسان فوتبال انگلیس تصمیم اخیر را غیرمنسجم و متناقض دانستند و بار دیگر بحث درباره تفسیر نادرست قانون آفساید در لیگ برتر داغ شد.

حسن روشن، پیشکسوت نامدار باشگاه استقلال، در گفت‌وگویی صریح و بی‌برده به بررسی شرایط کنونی فوتبال ایران و باشگاه استقلال پرداخت. او در این مصاحبه به اهمیت حضور در جام جهانی و چالش‌های مدیریتی استقلال اشاره کرد.
به نظر تا ما باید در جام جهانی شرکت کنیم؟
ما باید به جام جهانی برویم، چرا که این مسابقات جهانی است و متعلق به امریکا نیست. به یاد دارم که در جام جهانی ۱۹۷۸ هم شرایط سیاسی آرژانتین بسیار بحرانی شد چرا که در این کشور دقیقاً دو ماه قبل از جام جهانی کودتا رخ داد و حتی فیفا می‌خواست میزبانی را از آنها بگیرد، اما دولت آن کشور تضمین داد که امنیت تیم‌ها را برقرار کند و تیم ما با محافظت‌های لازم و برنامه‌ریزی دقیق، توانست به خوبی در این رقابت‌ها شرکت کند. اکنون هم با مذاکره لازم با فیفا می‌توان امنیت تیم ملی را از آنها ضمانت گرفت.
نظر تان در خصوص شرایط استقلال چیست؟
متأسفانه تصمیم‌گیرندگان باشگاه در سال‌های اخیر تغییرات زیادی داشته‌اند و این موضوع به ثبات تیم آسیب زده است. در حال حاضر، با وجود اینکه منابع مالی بهتری در دسترس است، اما انتخاب‌های مدیریتی همچنان مشکل‌ساز است. هواداران ما بسیار صبور و فهیم هستند، اما باید توجه داشته باشیم که اعتراضات آنها می‌تواند خطرناک باشد. اخیراً نوسانات در نتایج تیم و عدم ثبات در کادر فنی، باعث نگرانی هواداران شده است.

شمارش معکوس برای اعلام قهرمانی استقلال!؟

مسئولان باشگاه استقلال بر این باورند که این باشگاه باید به عنوان قهرمان لیگ معرفی شود. استدلال این است که اکنون استقلال با اختلاف مناسب در صدر جدول است و علاوه بر آن در جام حذفی نیز با توجه به حذف مدعیان از شانس بسیاری برای قهرمانی برخوردار است؛ به همین دلیل شایسته است که یک جام را تصاحب شود. سازمان لیگ نیز در تلاش است موضوع را به نوعی مدیریت کند و در همین راستا قرار شده نشستی برگزار و درباره این موضوع بحث و بررسی شود.سازمان لیگ برتر فوتبال ایران در واکنش به اظهارات اخیر علی تاجرنیا، سرپرست

مدیرعاملی باشگاه استقلال، مبنی بر اعلام قهرمانی استقلال در صورت تعطیلی ادامه مسابقات لیگ، اعلام کرد که این موضوع در جلسه آتی سازمان لیگ به طور جدی بررسی خواهد شد.سخننگوی سازمان لیگ تأکید کرد که جهت تعیین قهرمان و نایب قهرمان، اگر قرار باشد این موضوع مطرح و تصویب شود، ملاک اصلی جدول رده‌بندی در پایان مسابقات و همچنین نتایج بازی‌های رودرو خواهد بود و هیچ تصمیمی بدون بررسی دقیق اتخاذ نمی‌شود.علاوه بر این، سازمان لیگ احتمال معرفی دو تیم به کاندیداسیون فوتبال آسیا (AFC) را نیز مطرح کرده است. در شرایط فعلی که ادامه مسابقات لیگ برتر محل سؤال است، ممکن است بر اساس جدول موجود دو تیم به AFC معرفی شوند تا در مسابقات آسیایی سال آینده حضور یابند.همچنین پیشنهاد برگزاری ادامه مسابقات لیگ پیش از شروع فصل آینده (بعد از جام جهانی) نیز در دستور کار قرار دارد و قرار است این پیشنهاد نیز بررسی شود.سازمان لیگ تاکنون بر موضع ادامه برگزاری مسابقات تأکید داشته، اما اعلام کرده است که تمامی جوانب و شرایط موجود را به دقت مورد توجه قرار می‌دهد.

باید دید در نهایت سرنوشت این موضوع چه خواهد شد و آیا اساساً تیمی به عنوان قهرمان معرفی می‌شود یا اینکه سازمان لیگ برتر فوتبال ایران سازوکار دیگری را در پیش خواهد گرفت.

بازی با ترکیه و احتمال لغو لیگ برتر

در عین حال باید به این نکته بسیار مهم نیز توجه داشت که وقتی وزیر ورزش و جوانان از احتمال برگزاری بازی تدارکاتی با تیم ملی فوتبال ترکیه در اردیبهشت ماه صحبت به میان می‌آورد، ممکن است تصمیم‌گیران در ورزش کشور به این نتیجه رسیده باشند که لیگ را لغو کرده و روند برگزاری مسابقات را به شکل دیگری پیش ببرند و اولویت را به آماده‌سازی تیم ملی بدهند. یک سناریو، برگزاری لیگ بعد از جام جهانی است که در دست بررسی قرار گرفته اما با توجه داشت که احتمالش کم است و شاید در نهایت نیز تصمیم به لغو لیگ گرفته شود تا برنامه‌های تیم ملی در استانه جام جهانی پیش برود. شاید اگر جام جهانی در پیش نبود، می‌شد به گونه‌ای این موضوع را مدیریت کرد، اما چگونه بود؟

شمسایی: باید از فوتسال عربستان ترسید

جزو ۴ تیم برتر مسابقات می‌شد البته فرانسه هم می‌تواند یک پدیده در فوتسال دنیا باشد که در جام جهانی گذشته جزو ۴ تیم برتر جهان بود.

پیش از حضور در مسابقات کشورهای اسلامی پیش‌بینی می‌کردید به فینال صعود کنید؟
مهم‌ترین موضوع این است که ما باید بدانیم که به دنبال چه چیزی هستیم. تا اینجا هدفگذاری ما در بازی‌های کشورهای اسلامی این بود که فینال مسابقات را ببینیم. حتی قبل از مشخص شدن بریفان‌مان در این مسابقات هم خودمان را در فینال می‌دیدیم. بر جلسه‌ای که با مسئولان کمیته المپیک داشتیم گفتیم که در مراحل ابتدایی با هر تیمی روبرو شویم برنده خواهیم بود و به فینال مسابقات صعود خواهیم کرد. در واقع قول ما این بود که فینال را ببینیم که خدا را شکر این اتفاق افتاد. جام ملتها نزدیک‌ترین مسابقات است، با این شرایط می‌توان به آقایی تیم ملی در این مسابقات امیدوار بود؟

مسابقات جام ملت‌های آسیا را در پیش داریم که کمتر از ۵۰ روز یعنی اوایل بهمن ماه در اندونزی برگزار می‌شود. اگر ما بخواهیم در آسیا دوباره سلطه داشته باشیم باید با فکر و تلاش بیشتر برای موفقیت‌مان قدم برداریم. اما موضوع عجیب بیماری‌مان در تورنمنتهای مختلف است. در جام جهانی و پیش از بازی با مراکش ۱۰ بازیکن داشتیم که دچار تب و لرز شده بودند. حالا هم ستاره جوان‌مان مسعود یوسف به دلیل بیماری غش کرد و مسلم اولانقداد و باقر محمدی هم با حال خراب بازی کردند و ملتی بازیکنان هم با تمام وجودشان برای پیروزی تیم ملی تلاش کردند. حالا باید ببینیم که در فینال چه اتفاقی رقم خواهد خورد.

ورزش

یکشنبه ۱۶ فروردین ۱۴۰۵ه‍.ش • شماره ۸۸۶ www.marzeghtesad.ir

✦ **مهدی روی دور خوشبختی**

در آتن، جایی که ورزشگاه «کارایسکاکیس»

هر هفته با شور قرمز هواداران می‌لرزد، حالا نامی تازه روی لب‌هاست؛ مهدی طارمی. شنبه‌شب در دیداری که المپیاکوس برای حفظ جایگاهش در صدر جدول به چیزی جز برد نمی‌اندیشید، ستاره ایرانی تیم با درخشش خود آتش حمله‌های سرخ‌پوشان را شعلهور کرد. دقیقه ۶۰، طارمی از میان مدافعان آریس عبور کرد و با ضربه‌ای دقیق دروازه حریف را گشود؛ گلی که نه‌تنها سه امتیاز حیاتی برای تیم مندیلبیبار به همراه داشت، بلکه موجب شد دوران تازه‌ای در خط حمله المپیاکوس برای مهدی آغاز شود.

اما درخشش مقابل آریس، تنها یک گل ساده نبود. آمار طارمی نشان می‌دهد که او به مرز آمادگی کامل رسیده است: ۸۹ درصد پاس سالم (۱۷ از ۱۹)، ۸۳ درصد دقت پاس در زمین حریف، یک شوت در چهارچوب، دو دوتل زمینی و یک پیروزی در نبرد هوایی. طارمی با نمره ۷.۲ در جمع بهترین بازیکنان میدان قرار گرفت و پس از پوندسه، کاشتینیا و نزولاکیس چهارمین بازیکن برتر دیدار بود.

این دومین هفته متوالی است که طارمی در ترکیب اصلی المپیاکوس قرار می‌گیرد و دومین هفته‌ای که نام او در فهرست گلزنان می‌درخشد. در واقع، از زمانی که حوزه لوئیس مندیلبیبار تصمیم گرفت نقشی متفاوت به مهاجم ایرانی بدهد، مسیر فنی تیم یونانی دستخوش تغییر مثبت شده است. مندیلبیبار سرمربی باتجربه اسپانیایی، با ابتدا طارمی را به عنوان بازیکنی مکمل برای ایوب الکمی جذب کرده بود؛ مهاجمی مراکشی که در سال‌های اخیر به یکی از محبوب‌ترین چهره‌های المپیاکوس تبدیل شده است. الکمی با سلیقه‌ای پرپار در گلزنی، چنان جایگاهی بین هواداران دارد که نیمکت‌نشینی‌اش تقریباً بی‌رقیب تصور است. از همین رو، مأموریت اولیه طارمی هشوار به نظر می‌رسد: درخشش در تیمی که یک ستاره باثبات در نوک حمله دارد.

اما مندیلبیبار خیلی زود متوجه شد که راهکارش برای بهره‌برداری از توانایی‌های طارمی، تغییر در نقش اوست نه تغییر در سیستم تیم. او بدون دست‌زدن به ساختار همیشگی ۱–۲–۴ المپیاکوس، طارمی را از نوک حمله به پست هافبک نفوذی منتقل کرد؛ جایی درست پشت سسر ایوب الکمی. این تغییر، نتیجه‌ای فوق‌العاده داشت. در دیدار سنتی برابر ا.ک آتن، طارمی نخستین‌بار در این پست جدید به میدان رفت و بلافاصله درخشید. او با یک گل تماشایی و نمایش هوشمندانه، نمره عالی ۸.۳ را از کارشناسان گرفت و عنوان بهترین بازیکن زمین را از آن خود کرد. همین عملکرد کلفی بود تا مندیلبیبار در بازی بعدی مقابل آریس نیز دوباره به ترکیب مشابه اعتماد کند. طارمی باز هم پاسخ اعتماد سرمربی‌اش را با گل و دوندگی مثال‌زدنی داد. نکته جالب اینجاست که در فاصله کوتاهی، طارمی از بازیکنی ذخیره به یکی از عناصر اصلی ترکیب المپیاکوس تبدیل شده است. آماژئن گونای» همه چیز استند: در شش حضور» در سوپرلیگ یونان، که تنها دو بازی آن فیکس بوده، او موفق شده ۴ گل بزند و یک پاس گل بدهد. یعنی به طور میانگین، هر ۳۸ دقیقه یک تأثیر مستقیم روی گل‌های تیمش دارد؛ آماری در سطح مهاجمان تراز اول اروپا.

در سوی دیگر، ایوب الکمی با ۹ بازی، ۶ گل و یک پاس گل عملکردی ثابت و قابل‌اتکا دارد. اما تفاوت میسان دو مهاجم، نه در تعداد گل‌ها، بلکه

در فحوه اثرگذاری بر تیم است. الکمی همچنان تمام‌کننده اول تیم به شمار می‌رود، اما طارمی در نقش جدید خود تبدیل به مغز متفکر خط حمله شده است؛ بازیکنی که هم فضا می‌سازد، هم پاس می‌دهد و هم در موقعیت‌های کلیدی، با هوش بالا گل می‌زند. این روزها در آتن، صحبت از یک زوج تازه است؛ زوجی ایرانی – مراکشی که درگ متقابلی در زمین دارند. الکمی در نقش تمام‌کننده و طارمی در نقش بازیساز هجومی، ترکیبی ساخته‌اند که مدافعان یونانی به سختی می‌توانند متوقفش کنند. هواداران المپیاکوس حالا دیگر طارمی را نه به عنوان «جاشین الکمی»، بلکه به عنوان مکمل آرزمشند و ستاره‌ای تازه در قلب تیمشان می‌شناسند. آیا این روند ادامه پیدا کند، شاید خیلی زود نام مهدی طارمی همان‌قدر که در پورتو بر سر زبان‌ها بود، در آتن هم با شور و افتخار فریاد زده شود.

✦ **ستارگان کلبا روی نوار ناکامی**

برای نخستین‌بار در تاریخ فوتبال، یک باشگاه خارج از ایران پنج بازیکن ایرانی را هم‌زمان در ترکیب خود دارد، اما نتیجه آن، چیزی جز ناکامی و سرخوردگی نبوده است. اقتصاد کلبا که در ابتدای فصل با هزینه‌های سنگین سراغ ستاره‌های لیگ برتر ایران رفت و جمعی از ملی‌پوشان را به امارات آورد، حالا پس از گذشت ده هفته از لیگ ادنوک، در میانه‌های جدول سرگردان است و نشانی از تیمی مدعی ندارد. روز شنبه در ورزشگاه شیخ حمدان بن‌زاید، تیم الظفره با نمایشی برتر، میزبان خود الاتحاد کلیا را با نتیجه ۳ بر صفر شکست داد؛ شکستی سنگین و نامیدکننده برای تیمی که با حضور بازیکنانی چون احمد نوراللهی، سامان قدوس و شش‌پار مغالو امید نوری است. تغییر سرنوشتش داشت. در این مسابقه که با حضور بیش از ۱۴۰۰ تماشاگر برگزار شد، قدوس مثل همیشه در ترکیب اصلی حضور داشت اما در دقیقه ۷۰ تعویض شد؛

● دلار ۹۲٫۴۰۰ ● یورو ۱۰۸٫۸۲۰ ● پوند ۱۲۵٫۴۸۰ ● درهم ۲۵٫۵۵۰ ● لیر ۲۰٫۳۰۰ ● سکه ۸۵٫۴۵۰۰۰۰ ● سکه بهار آزادی ۷۶٫۶۱۰۰۰۰ ● نیم سکه ۴۵٫۲۰۰۰۰۰ ● ربع سکه ۲۶٫۷۴۰۰۰۰ ● سکه گرمی ۱۴٫۸۰۰۰۰۰ ● طلای ۱۸ عیار ۷٫۵۹۰۰۰۰ ● طلای ۲۴ عیار ۱۰٫۱۰۰۰۰۰ ●

روزنامه
دراقتصاد
تاسیس ۱۳۳۷
شماره ۸۸۶
یکشنبه ۱۶ فروردین ماه ۱۴۰۵
شماره ۸۸۶
www.marzeghtesad.ir

صاحب امتیاز: موسسه مطبوعاتی دانش پیام بامداد نوبین
مدیر مسئول: ابوالفضل حمیدی
چاپ: جام جم
آدرس: تهران، بلوار مرزداران، خیابان البرز ، البرزیکم، پلاک ۶
تلفن: ۰۲۱-۴۹۱۰۵۰۰۰
گستره توزیع : سراسری
شرکت توزیع : نشر گستر

زمین سنگلاخ بخش مسکن

مر تفضی اکبری – تولید در بخش ساختمان طی تابستان امسال «بدترین شرایط» در مقایسه با ۷سال گذشته را تجربه کرد؛ شاخص محیط کسب‌و کار در این بخش به ۶٫۲۵ رسیده که از سطوح سال‌های قبل بیشتر است.

در حال حاضر شرایط این بخش از ۱۳ فعالیت دیگر «ناساعدتر» است. املاک و مستغلات، اما با شاخص ۶٫۷۵ اوضاع بدتری دارد؛ این بخش در فصل تابستان «ناساعدترین» جا برای فعالیت اقتصادی شناخته شد. بررسی‌های «دنیایاقتصاد» درباره شرایط نامطلوب بخش مسکن و ساختمان نشان می‌دهد، «تغییرات غیرقابل پیش‌بینی قیمت مصالح ساختمانی» و «کمبود تقاضای حاضر در بازار»، معماران وضع موجود هستند. شاخص محیط کسب‌وکار این بخش‌ها براساس این دو عامل، به بالای عدد ۸ می‌رسد که چون شاخص در عدد ۱۰ به معنای بدترین عملکرد است، وضعیت فعلی می‌تواند هشدارآمیز باشد. تابستان امسال، بازار معاملات مسکن تحت‌تاثیر جنگ تحمیلی ۱۲ روزه قرار داشت و هزینه تولید در کارخانه‌های مصالح‌ ساختمانی نیز به‌خاطر قطعی‌های مکرر آب و برق جهش کرد. «دنیایاقتصاد» در گفت‌وگو با فعالان ۵گروه مصالح ساختمانی، چشم‌انداز تولید ساختمان را بررسی کرده است.

چرخه‌ای «رگودساز» در سه سطح از صدر تا ذیل بخش مسکن و ساختمان شکل گرفته که محصول آن در حال حاضر، محیط کسب‌وکار مجموعه «ساختمان» و «ملاک و مستغلات» را به «ناساعدترین شرایط» در مقایسه با ۱۴ فعالیت اقتصادی دیگر تبدیل کرده‌است. بررسی‌های «دنیایاقتصاد» از شاخص محیط کسب‌وکار که به‌صورت فصلی توسط اتاق ایران تهیه و منتشر می‌شود، حاکی است، شاخص محیط کسب‌وکار بخش ساختمان و بخش املاکومستغلات در تابستان امسال به‌ترتیب اعداد ۶٫۲۵ و ۶٫۷۵ را ثبت کرده‌اند؛ این ارقام نشان می‌دهد، مجموعه مسکن و ساختمان در حال حاضر «در بدترین وضعیت» در مقایسه با فعالیت اقتصادی دیگر که مورد پایش قرار گرفته‌اند.شاخص ملی محیط کسب‌وکار که وضعیت همه بخش‌ها و فعالیت‌ها را توصیف می‌کند، در این فصل، ۶۰٫۹ شد.مجمود. این شاخص اگر ۱۰ باشد، «بدترین عملکرد» را توصیف می‌کند و اگر یک باشد بیانگر «بهترین عملکرد» بخش یا فعالیت مربوطه است. ارقام فعلی شاخص مشخص می‌کنند، بازارهای ساختوساز و مسکن در مقایسه با سایر بخش‌های مولد اقتصاد ایران، با بیشترین موانع فعالیت –چه تولید،

چه فروش و چه خرید– روبه‌رو هستند.

بررسی‌های از روند شاخص محیط کسب‌وکار در بخش‌های ساختمان و املاک و مستغلات نشان می‌دهد؛ آنچه در تابستان امسال «عملکرد این دو بخش» را به لحاظ موانع فعالیت، تحت‌تاثیر قرارداد، دستکم در ۳ سال گذشته، بی‌سابقه بوده‌است. شاخص محیط کسب‌وکار «ساختمان» در حال حاضر در بدترین سطح از سال۹۷ قرار دارد و شاخص مربوط به «املاک و مستغلات» نیز بدترین حالت از سال ۱۴۰۰ است. محیط کسب‌وکار در این پایه‌ش به «عواملی» گفته می‌شود که «خارج از کنترل مدیر بنگاه» بر عملکرد بنگاه مؤثر است؛ ریسک‌های اقتصادی و غیراقتصادی که به افزایش تورم تولید، کمبود مواد اولیه، بوروکراسی مجزوا… و ختم می‌شوند، از جمله این عوامل هستند. در بین انواع عواملی که فعالیت‌های اقتصادی را در تابستان ۱۴۰۴، تحت‌تاثیر منفی قراردادند، دو عامل در بخش ساختمان و بخش املاکومستغلات، بیشترین اثر مخرب را داشتند. «تغییرات غیرقابل‌پیش‌بینی مصالح‌ ساختمانی» در این فصل، بیشترین فشار بازدارنده تولید را در بخش ساختمان ایجاد کرد، به‌طوری‌که شاخص محیط کسب‌وکار «ساختمان» نیز بدترین حالت از سال ۱۳۷۳ رسید که «بدترین حالت» از سال۹۹ است. همچنین «کمبود تقاضا» نیز «عامل اصلی» شرایط نامساعد بخش املاک و مستغلات (فعالیت‌های مرتبط با بازار مسکن) در تابستان امسال است؛ شاخص محیط کسب‌وکار این بخش براساس این عامل به عدد ۸۶۷

اینفو گرافیک

پناهگاه‌های واقعی معمولاً در ساختمان‌های مخصوص مانند پناهگاه‌های دولتی یا مؤسسات خصوصی دولتی قرار دارند. یک پناهگاه امن در حمله هوایی به لحاظ تخصصی ویژگی‌هایی مانند سامانه ارتباطی و اضطراری دارد، ولی زیرزمین‌ها و پارکینگ‌ها معمولاً بدون سامانه‌های اضطراری هستند.

پناهگاه امن چه ویژگی دارد؟

پناهگاه‌های واقعی معمولاً در ساختمان‌های مخصوص مانند پناهگاه‌های دولتی یا مؤسسات خصوصی یا دولتی قرار دارند، یک پناهگاه امن در حمله هوایی به لحاظ تخصصی ویژگی‌هایی مانند سامانه ارتباطی و اضطراری دارد، ولی زیرزمین‌ها و پارکینگ‌ها معمولاً بدون سامانه‌های اضطراری هستند

نورپردازی اضطراری	سامانه‌های اضطراری	ساختار تاب‌آور و ضد انفجار
سامانه‌های ارتباطی	سقف‌های فشرده و مصالح ضد انفجار	پوشش چندلایه و مقاوم در برابر انفجارهای شدید
فضای فشرشده در لایه‌های مقاوم از نظر زمین‌شناختی	سامانه‌های تهویه و فشرده‌سازی هوا برای حفظ هوای تمیز	سامانه‌های فیلتر و تنفس برای جلوگیری از ورود گازهای سمی و دود

امن‌ترین نقطه در آپارتمان‌های معمولی

مرکز ساختمان در وسط
زیرسقف
نزدیکی دیوارهای اصلی

استاندار و امام‌جمعه نمی‌توانند کنسرت لغوکنند

سریال لغو کنسرت‌ها در ماه‌های اخیر دوباره تکرار شده و فعالان عرصه موسیقی را نگران کرده‌است. از لغو کنسرت

سیروان خسروی در کاخ نیاوران و اسپیناس پالاس گرفته البته انتقادهایی هم برانگیخته بود و برخی معتقد بودند تا توقف اجرای عرفان طهماسبی در خوزستان اتفاقاتی باید اصلاحاتی در آن انجام شود.استاندار و امام‌جمعه نمی‌بوده که در همین ایام افتاده است. این در حالی است که حدود دو سال پیش سند موسیقی تدوین شد و این نوبد سند، از هنرمندان دعوت نشده است و قانون‌گذاران به‌همراه و مدیران موسیقی، الفبای این سند را نگاهشانه‌اند.

جهش نرخ ارز و تاثیر آن بر هزینه‌های تامین تجهیزات قطعات و مواد اولیه، رشد هزینه انرژی و حتی نیروی انسانی حکایت دارد.

کاهش اجباری تولید، گج را گران کرد

ابوالفضل اقبال‌یون، نماینده انجمن صنایع و معادن گج کشور در گفت‌وگو با «دنیایاقتصاد» درخصوص تاثیر رکود در صنعت ساختمان بر وضعیت صنعت گج در کشور گفت: رکودهای مستمر و متوالی در صنعت ساختمان، بر روند تولید در صنعت گج در کشور اثرگذار شده، به‌نجوی که اغلب واحدهای تولیدی ناچار به کاهش محسوس در حجم تولیدات خود به دلیل عدم‌کشش بازار مصرف شدند. وی ادامه‌داد: بخش زیادی از واحدهای تولیدی در این صنف مجبور شده‌اند که با ۴۰درصد ظرفیت اسمی کار کنند. درحالی‌که صنعت ساختمان به دلیل رکود در معاملات مسکن به‌شدت از رونق افتاده، کمبود نیروی انسانی با خروج اتباع باعث شد تا چالش در این صنعت و صنایع وابسته به‌آن شدت بیشتری به خود بگیرد.

اقبال‌یون درخصوص پیشنهاد تهاژت محصول از سوی سازندگان بزرگ گفت: تهاژت محصولاتی نظیر گج و آجر با واحد آپارتمان معمولاً روشی متداول در معاملات این بخش است، اما در شرایط کنونی صنایع تمایلی به این روش ندارند، چراکه تولیدکنندگان محصولات ساختمانی نیز به‌دنبال تامین منابع مالی در سریع‌ترین زمان هستند. در شرایط کنونی که تورم باعث طولانی‌شدن زمان اجرای یک پروژه ساختمانی می‌شود و در ادامه نیز یافتن مشتری برای واحدهای تکمیل‌شده کار دشواری است، اغلب فعالان صنعتی تمایلی به‌فروش محصول با تهاژت را خانه را ندارند. اقبال‌یون درخصوص افزایش ریسک‌های اقتصادی از جمله، فعال‌شدن مکانیسم ماشه گفت: تمامی این موضوعات از محل افزایش نرخ ارز بر روند تولیدات صنعتی اثرگذار می‌شوند. در هر صنعتی اعم از صنعت گج، بخشی از تجهیزات و بخشی از مواد اولیه وارداتی هستند، بنابراین موارد ذکرشده با اثرگذاری بر روند نوسان نرخ ارز، بر هزینه‌های تولید صنایع داخلی اثرگذار می‌شوند. وی در ادامه از افزایش حدود ۱۰۰درصدی هزینه تولید این محصول از ابتدای امسال تا میانه پاییز خبر داد و گفت: عوامل متعددی در رشد هزینه‌های تولید طی سال‌جاری اثرگذار شده‌اند، جهش بهای انرژی، افزایش هزینه تامین تجهیزات متناسب با نوسان نرخ ارز، رشد ۴۰درصدی هزینه نیروی انسانی که البته با توجه به خروج بخشی از کارگران اتباع از کشور و کمبود نیروی کار، کارفرما برای تامین کارگر طی امسال مجبور به افزایش به‌مراتب بیشتر در دستمزد شده و در نهایت نیز تاثیر کاهش اجباری تولید و تاثیر این موضوع بر رشد هزینه‌ها مجموعاً افزایش ۲برابری هزینه‌های تولید در صنعت گج را رقم زده‌است. با وجود این رکود تقاضای خرید از سمت فعالان ساختمانی باعث‌شده تا به‌رغم افزایش ۱۰۰درصدی هزینه تولید، قیمت محصول نهایی این میزان افزایش پیدا نکند. در شرایط کنونی برخی از فعالان این صنعت برای حفظ سهم خود در بازار مجبور به «فروش زیر قیمت» هستند.

کاهش ۴۰درصدی مشتری بان مقاطع فولادی

محمد اعتباری، فعال صنعت فولاد در گفت‌وگو با «دنیایاقتصاد» به کاهش تا ۴۰درصدی مشتری برای مقاطع طولیل فولادی در بازار آهن اشاره کرد و گفت: درحالی‌که آمار رسمی از کاهش ۲۰درصدی در صدور پروانه ساخت حکایت دارد، اما بازار مقاطع طولیل فولادی با کاهش بیش از ۳۰درصدی در فروش محصول مواجه است، البته این رقم برای شهرهای مختلف متفاوت است. به‌عنوان نمونه در شهری همانند تهران به دلیل افزایش تنش سیاسی و جنگ ۱۲ روزه رکود بالایی در صنعت ساختمان ایجاد شده‌است؛ به‌نجوی‌که بسیاری از سازندها دیگر تمایل چندانی به سرمایه‌گذاری در صنعت ساختمان ندارند.

وی ادامه‌داد: در این شرایط بخشی از سازندگان متمایل به تهاژت محصولات فولادی ساختمانی با واحدهای آپارتمانی هستند، حتی در برخی موارد شاهد هستیم که یک سازنده که کار ساخت یک ساختمان را تکمیل کرده، پیشنهاد می‌دهد به‌جای پرداخت وجه، یک آپارتمان تکمیل شده را با محصولات فولادی ساختمانی تهاژت کند، تا چالش تامین نقدینگی برای آغاز فعالیت ساخت را حل کند. با وجود این، حتی در این موارد نیز تمایلی به تهاژت از سوی فعالان بازار آهن و فولاد وجود ندارد، چراکه بازار ساختمانی روچود سنگینی قرار دارد و فعالان بازار می‌دانند که فروش آپارتمان با نرخ مطلوب در شرایط کنونی به‌سادگی میسر نمی‌شود. وی در ادامه تاکید کرد: قیمت مقاطع طولیل فولادی طی یک سال‌اخیر حدود ۳۰درصد افزایش داشته و این در حالی است که هزینه تولید نیز همین میزان افزایش داشته‌است. با وجود این انباشت وی ادامه‌داد: در این شرایط بخشی از سازندگان متمایل به تهاژت محصولات فولادی ساختمانی با واحدهای آپارتمانی هستند، حتی در برخی موارد شاهد هستیم که یک سازنده که کار ساخت یک ساختمان را تکمیل کرده، پیشنهاد می‌دهد به‌جای پرداخت وجه، یک آپارتمان تکمیل شده را با محصولات فولادی ساختمانی تهاژت کند، تا چالش تامین نقدینگی برای آغاز فعالیت ساخت را حل کند. با وجود این، حتی در این موارد نیز تمایلی به تهاژت از سوی فعالان بازار آهن و فولاد با اشاره به افزایش ۳۰درصدی در بهای انرژی، رشد ۴۵درصدی دستمزد نیروی کار، افزایش ۲۰ تا ۳۰درصدی قیمت قطعات و رشد هزینه مواد اولیه خبر از افزایش حدود ۳۰درصدی هزینه تولید مقاطع طولیل فولادی داد.

هزینه‌های ارزی تولید سیمان زیاد می‌شود

علی اکبر الوندیان، دبیر انجمن صنعت سیمان در گفت‌وگو با «دنیایاقتصاد» از کاهش ۱۰درصدی تولید و فروش سیمان در ۶ ماه ابتدایی امسال خبر داد و گفت: رکود در صنعت ساختمان از میزان تولید و فروش سیمان نیز کاسته است. این آمار کشور است. طبیعتاً شرایط برای صنایع در مناطق مختلف کشور متفاوت است. الوندیان درخصوص افزایش هزینه تولید در شرایط کنونی گفت: هزینه تولید در اغلب صنایع از جمله صنعت سیمان متناسب با نرخ ارز تغییر می‌کند، رشد نرخ ارز در تمامی هزینه‌های جاری تولید اثرگذار می‌شود و بنابراین از میزان رشد نرخ ارز می‌توان با عنوان نرخ رشد هزینه تولید یاد کرد. دبیر انجمن صنعت سیمان متوسط رشد بهای تولید سیمان از ابتدای امسال تا نیمه‌آبان را ۴۰درصد عنوان کرد و گفت: امسال هزینه تامین سوخت برای صنایع سیمانی ۲ برابرشده، برق صنایع سیمان ۸۷درصد گران شده‌است، هزینه حمل مازوت ۲برابر شده و با توجه به اترام واحدها برای استفاده از مازوت به‌جای گاز، بر هزینه تامین انرژی به شکل محسوسی افزوده شده‌است. رشد هزینه در تمامی بخش‌ها از جمله تامین مواد اولیه، تجهیزات، قطعات و… جاری است و در مجموع می‌توان از رشد ۴۰درصدی هزینه تولید سیمان خبر داد.

رشد تا ۷۰درصدی هزینه تولید لوله و پروپیل

علی محمد ابوبی، تولیدکننده لوله و پروپیل تولیدی در گفت‌وگو با «دنیایاقتصاد» درخصوص تاثیر رکود صنعت ساختمان بر بازار تولیدات لوله و پروپیل کشور گفت: پروژه‌های زیرساختی و صنعت ساختمان ۲ محل اصلی مصرف لوله و پروپیل در کشور هستند. طی یک سال‌اخیر تولیدکنندگان این محصولات فولادی از سویی با خواب پروژه‌های ساختمان‌سازی و از سوی دیگر با کاهش تعداد پروژه‌های زیرساختی در حوزه آب و گاز با کاهش بازار مصرف محصولات نهایی مواجه شده‌اند.

عکس نوشت

کارتون

منسخره ایرانی تئاترهای معروف لندن

نمایش موزیکال «الیور توئیست» به کارگردانی حسین پارسایی میزبان بیش از ۷۰هزار مخاطب شد تا یک بار دیگر این نکته به اثبات برسد که مردم حتی در شرایط سخت اقتصادی هم حاضرند به تماشای یک اثر موفق بشنوند. اجرای چندبازه این نمایش در ایران یس‌آدر اجراهای تاریخی چند نمایش مشهور در دنیااست.

«تله موش» اثر معمایی و مهم آگاتا کریستی که به‌عنوان برچراگرترین نمایش‌نامه جهان شناخته می‌شود، بیش از ۷۰ سال است که هر شب در لندن روی صحنه می‌رود و از آن به عنوان یکی از جاذبه‌های مهم لندن نام می‌برند و گردشگران سعی می‌کنند تا آنجا که مقدور است تماشای آن را از دست ندهند. «تله موش» اولین بار سال ۱۹۵۲ در وست‌اند لندن روی صحنه رفت و تا زمانی که کووید تئاترها را به تعطیلی کشاند، بی‌وقفه در حال اجرا بود و بعد از دوران کرونا دوباره اجراهایش را شروع کرد.

نمایش موزیکال «هینوایان» نوشته ویکتور هوگو هم از آن دسته کارهایی است که چند دهه است در حال اجراست و همچنان مخاطبان زیادی را جذب می‌کند. این نمایش قرار است چهارمین سال اجرایش در «وست اند» را در روزهای آینده جشن بگیرد.

همچنین نمایش موزیکال «شیخ ایرا» سال ۱۹۸۶ در وست‌اند روی صحنه رفت و در سال ۱۹۸۸ در تئاتر برادوی به اجرا درآمد و رکورد طولانی‌ترین زمان روی صحنه بودن در برادوی را به خود اختصاص داده است.

حالا بعد از سال‌ها به نظر می‌رسد در ایران هم اتفاق فرهنگی مهمی افتاده که می‌تواند چنین وضعیتی را در تئاتر به وجود بیاورد و مثلا شهرهای گردشگرپذیر هم هویت فرهنگی خاص پیدا کنند. هرچند این مساله به سازوکار و تبلیغ قبلا توجه نیاز دارد اما امکان وقوع آن دور از تصور نیست. در سال‌های اخیر با توسعه سالن‌های خصوصی در ایران تئاتر دوران جدیدی را آغاز کرد و روزانه آثار زیادی در تهران و سایر شهرستان‌ها روی صحنه می‌روند که در این میان برخی با اقبال روبه‌رو می‌شوند و برخی نیز در گیشه شکست می‌خورند.

در این وضعیت برخی نمایش‌ها در سالن‌های مختلف اجرا شده‌اند و هر بار هم توانسته‌اند در جذب مخاطب موفق عمل کنند. «الیور توئیست» یکی از همان‌هاست و شاید بتوان از آن به عنوان نسخه ایرانی نمایش‌هایی همچون «شیخ ایرا» و «هینوایان» یاد کرد.

رمان مطرح چارلز دیکنز از زمان نگارش تاکنون بارها و بارها مرجع اقتباس آثار نمایشی بوده است. از زمانی که سینما وجود خارجی نداشت در نمایش‌ها همیشه پای ثابت قصه‌های محبوب بود تا بعدتر که سینما آمد و در این مدیوم هم بارها ساخته شد و مسورد اقبال تماشاگران قرار گرفت. اتفاق جالب، اما زمانی رخ داد که دوازده سال پس از «الیور توئیست» مشهور به کارگردانی دیوید لین، آهنگساز شهیر انگلیسی که دستی بر قلم داشت تصمیم گرفت نسخه موزیکالی از اثر جوادانه دیکنز آماده کند و به این ترتیب لیونل بارث در سال ۱۹۶۰ نسخه موزیکال «الیور توئیست» را ارائه داد و نام آن را «الیور» گذاشت. هشت سال پس از انتشار این اثر کارول رید بر اساس همین نسخه و با همین نام فیلمی موزیکال ساخت که دز آنسکاز آن، مثال هم مورد توجه قرار گرفت.

حسین پارسایی برای اولین تجربه موزیکالاش در تئاتر همین فیلم «الیور» را منبع قرار داد و به این ترتیب برگردان موزیکال بارث از شاهکار دیکنز با بازی ستاره‌ها را با تمرین‌های طولانی در سال ۱۳۹۶ روی سن تالار وحدت برد که با اقبال گسترده روبه‌رو شد و سپس چند بار دیگر هم در این سال‌ها به اجرا درآمد.

حالا این نمایش با بازتولید کامل و بازطراحی نوین بخش‌های مختلف و دراماتورژی محمدرضا کوهستانی روی صحنه رفته و هزاران مخاطب را ظرف چند روز برای تماشا راهی باشگاه انقلاب کرده است. گروه تولید و کارگردانی این اثر اعلام کرده‌اند این نسخه درحالی‌که وفادار به متن اصلی و ساختار نمایشی سال ۱۲۹۶ باقی ماند، ولی در نمایش‌نامه و چند ترانه با تاکید در دغدغه‌ها و نابرابری‌های اجتماعی و واقعیت‌های تلخ زندگی انسان تغییرات جزئی داشته و از نظر طراحی‌های هنری تفاوت‌های چشم‌گیری با اجرای پیشین دارد.

براساس گزارش‌ها این نمایش در هفته‌های اخیر روزانه میزان حدود ۶هزار مخاطب است و به دلیل استقبال مخاطبان برای روزهای ۲۱، ۲۲ و ۲۳ آبان‌ماه ۱۴۰۴ تمدید هم شده است. آنچه در این نمایش مورد استقبال قرار گرفته بداهه‌گویی‌های هوتن شکبیا در نقش شخصیت «فاکین» است و انتشار بخشی از این ویدئوها در فضای مجازی موج بزرگی راه انداخته است. این بازیگر در بخش‌هایی از نمایش با تذکر ممنوع بودن تصویربرداری از نمایش، به صورتی طنزآمیز با برخی تماشاگران معاشرت‌هایی دارد که به شکلی عجیب، در فضای مجازی پربیننده شده است.

هوتن شکبیا، بهنوش طباطبایی، باتیپال شومون، امیرکاوه آهنین‌جان، با حضور سیامک انصاری و کاظم سیاحی ایفاگر نقش‌های اصلی این نمایش هستند.